

TELEKOMUNIKAČNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ODBOR EKONOMICKEJ REGULÁCIE
Továrenská 7, 810 06 Bratislava

ROZHODNUTIE

Číslo: 2111/14/2009

v Bratislave, 29. septembra 2009

Účastník konania:
Orange Slovensko, a.s.
Prievozská 6/A
821 09 Bratislava

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „úrad“), ako orgán štátnej správy príslušný na konanie podľa § 6 ods. 1 písm. b) a ods. 3 písm. a) zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“) a podľa § 5 a § 6 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), rozhodol v konaní so spoločnosťou Orange Slovensko, a.s. so sídlom Prievozská 6/A, 821 09 Bratislava, IČO 35 697 270 vo veci určenia významného podniku podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 18 až 22 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou (ďalej len „veľkoobchodný trh č. 9“) takto:

- 1) spoločnosť Orange Slovensko, a.s., so sídlom Prievozská 6/A, 821 09 Bratislava (ďalej len „spoločnosť Orange Slovensko“) má podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu č. 9 také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov, teda spoločnosť Orange Slovensko je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu č. 9;**
- 2) ukladá spoločnosti Orange Slovensko ako významnému podniku na veľkoobchodnom trhu č. 9:**
 - a) povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 18 zákona o elektronických komunikáciách. Spoločnosť Orange Slovensko je povinná ponechať na svojej verejne dostupnej internetovej stránke zverejnené aktuálne informácie z jednotlivých zmlúv o prepojení sietí. Pri zmluvách o prepojení sietí uzatvorených po dni právoplatnosti tohto rozhodnutia je spoločnosť Orange Slovensko povinná do 45 dní odo dňa uzatvorenia týchto zmlúv zverejniť na svojej verejne dostupnej internetovej stránke informácie z jednotlivých uzavretých zmlúv, týkajúce sa:**

- I. špecifikácie rozhraní, prostredníctvom ktorých je realizované prepojenie sietí,
 - II. špecifikácie signalizácie použitej pre prepojenie,
 - III. členenia prevádzky na silnú, slabú a víkendovú podľa časových intervalov,
 - IV. popisu jednotlivých kategórií vnútroštátnych volaní ukončených v sieti spoločnosti Orange Slovensko, vrátane cien za tieto volania,
 - V. rozsahu doplnkových služieb poskytovaných spoločnosťou Orange Slovensko, vrátane cien za tieto služby,
- b) povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 19 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách. Na základe povinnosti nediskriminácie je spoločnosť Orange Slovensko povinná uplatňovať pri poskytovaní služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využívala pre vlastnú potrebu, alebo ich poskytovala podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať,
- c) povinnosť viesť oddelenú evidenciu podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a to tak, aby táto poskytla úradu objektívne a prehľadné informácie o skutočnej štruktúre a výške nákladov, výnosov a vloženého kapitálu, ktoré súvisia s poskytovaním služby ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko. Náklady, výnosy a objem vloženého kapitálu na službu ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko musia vychádzať z účtovnej závierky spoločnosti Orange Slovensko overenej audítorm. Pri alokácii nákladov na službu ukončenia volania sa vychádza z princípu nákladovej príčinnosti, to znamená, že do nákladov na službu ukončenia volania sa započítajú iba tie náklady, ktoré vznikli v súvislosti s poskytovaním tejto služby. Náklady budú priradené metódou ABC (activity based costing). Náklady musia byť členené v súlade s metódou kalkulácie cien, ktorú úrad podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách vydá samostatným rozhodnutím, ktoré uverejní vo vestníku úradu. Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále za predchádzajúce účtovné obdobie spolu s podrobným popisom alokácie nákladov, vrátane použitých alokačných postupov spolu s podrobnou špecifikáciou priamych nákladov (náklady, ktoré je možné priamo priradiť na služby ukončenia volaní), nepriamych nákladov súvisiacich so službami ukončenia volaní (náklady vzťahujúce sa na činnosti, ktoré súvisia so službami ukončenia volaní) a ostatných spoločných, resp. režijných nákladov (náklady, ktoré nie je možné alokovať na služby ukončenia volaní, avšak sú z hľadiska fungovania spoločnosti nevyhnutné) v súlade s metódou kalkulácie cien rešpektujúc zásady proporcionality, transparentnosti a regulačných cieľov, je spoločnosť Orange Slovensko povinná podľa § 20 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách predložiť úradu vždy najneskôr do 30.06. nasledujúceho roka spolu s účtovnou závierkou spoločnosti Orange Slovensko overenou audítorm. Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále vo vyššie uvedenom členení spolu s účtovnou závierkou spoločnosti Orange Slovensko overenou audítorm za rok 2008 je spoločnosť Orange Slovensko povinná predložiť úradu najneskôr do 30 dní odo dňa právoplatnosti samostatného rozhodnutia, ktorým sa určuje metóda kalkulácie

cien za služby ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti významného podniku,

d) povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách. Spoločnosť Orange Slovensko je povinná:

- I. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie,**
- II. zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré sú potrebné na prevádzkyschopnosť služieb alebo služieb virtuálnych sietí,**
- III. umožniť spoločné používanie infraštruktúry vrátane stavieb, priestorov a častí vedení,**
- IV. poskytnúť špecifikované služby potrebné na prevádzkyschopnosť služieb medzi koncovými užívateľmi, vrátane poskytnutia zariadení pre služby inteligentných sietí,**
- V. zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo k podobným softvérovým systémom nevyhnutným na zabezpečenie efektívnej súťaže pri poskytovaní služieb,**
- VI. prepojiť siete alebo sieťové prostriedky,**

e) povinnosť nákladovej orientácie cien za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Orange Slovensko podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách. Spoločnosť Orange Slovensko je povinná stanoviť cenu za veľkoobchodnú službu ukončenie hlasového volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Orange Slovensko tak, aby táto obsahovala iba náklady spojené s poskytovaním tejto služby, a aby do tejto ceny neboli započítané aj tie náklady, ktoré s touto službou nesúvisia, podľa metódy kalkulácie cien určenej úradom samostatným rozhodnutím, ktoré úrad podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách uverejní vo vestníku úradu.

Povinnosti uložené účastníkovi konania rozhodnutím úradu č. 515/14/2005 zo dňa 07.07.2005 a rozhodnutím o rozklade č. 59/01/2006 zo dňa 10.07.2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 11.07.2006, sa rušia v celom rozsahu ku dňu nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie:

Na základe výsledkov prvého kola analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 boli spoločnosť Orange Slovensko rozhodnutiami úradu č. 515/14/2005 zo dňa 07.07.2005 a č. 59/01/2006 zo dňa 10.07.2006 a spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s. (ďalej len „spoločnosť T-Mobile Slovensko“) rozhodnutiami úradu č. 514/14/2005 zo dňa 07.07.2005 a č. 60/01/2006 zo dňa 10.07.2006 určené podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách za významný podnik na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných

telefónnych sieťach a zároveň im boli uložené povinnosti podľa § 18 zákona o elektronických komunikáciách - povinnosť transparentnosti prístupu, podľa § 19 ods. 1 a 2 zákona o elektronických komunikáciách - povinnosť nediskriminácie prístupu, podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách - povinnosť viesť oddelenú evidenciu a podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách - povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí.

V roku 2007 úrad písomne oznámil podnikom poskytujúcim služby vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, že začína analyzovať veľkoobchodný trh č. 9.

Úrad určil zoznam relevantných trhov v Slovenskej republike rozhodnutím zo dňa 28. januára 2004 v znení neskorších rozhodnutí. Veľkoobchodný relevantný trh č. 9 je definovaný ako trh služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami, alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou. Služba ukončenia volania poskytovaná na veľkoobchodnej úrovni zahŕňa všetky ukončené volania na čísla v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, s vylúčením medzinárodnej a tranzitnej prevádzky a dátových služieb.

V zozname relevantných trhov v Slovenskej republike je relevantný trh z geografického hľadiska definovaný ako celé územie Slovenskej republiky. Úrad pre účely tejto analýzy pristúpil k užšej špecifikácii geografického vymedzenia veľkoobchodného trhu č. 9. Veľkoobchodný relevantný trh ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach je z geografického hľadiska totožný s geografickým rozsahom siete konkrétneho mobilného operátora na území Slovenskej republiky.

Úrad skúmal dané vymedzenie trhu z hľadiska zastupiteľnosti na strane dopytu i ponuky a skonštatoval, že neexistuje žiadna zastupiteľná služba k ukončeniu volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach. Z hľadiska fyzikálnych a technických charakteristík, ako aj z hľadiska ceny neexistuje žiadna zastupiteľná služba k ukončeniu volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach ani na strane dopytu a ani na strane ponuky. Posielanie textových správ SMS nie je z pohľadu úradu zastupiteľné s hlasovým volaním, pretože neumožňuje obojsmernú komunikáciu v reálnom čase. Úrad skúmal aj vzájomnú zastupiteľnosť medzi ukončením hlasových volaní v jednotlivých verejných mobilných sieťach navzájom. Pri poskytovaní predmetnej služby je vždy príslušné volanie ukončené v konkrétnom koncovom bode mobilnej telefónnej siete určenom špecifickou sieťovou adresou a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť v inom koncovom bode siete, v inej sieti, na inej špecifickej sieťovej adrese. Vzhľadom k tomu, že pre každého z poskytovateľov hlasových služieb je nevyhnutné zabezpečiť dovolateľnosť svojich koncových účastníkov neexistuje ani zastupiteľnosť medzi ukončením volaní v sieťach rôznych operátorov. Službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach môže poskytovať výhradne iba ten podnik, do siete ktorého je pripojený volaný účastník.

Podľa § 16 ods. 1 až 3 zákona o elektronických komunikáciách bolo cieľom opakovanej analýzy zistiť, či na veľkoobchodnom trhu č. 9 je efektívna súťaž, či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov sú dostatočné na jej zabezpečenie a či pôsobí na veľkoobchodnom trhu č. 9

taký podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na predmetnom trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov (ďalej len „významný podnik“).

Predmetom opakovanej analýzy bolo:

1. identifikovať podniky, ktoré pôsobia na veľkoobchodnom trhu č. 9,
2. posúdiť a vyhodnotiť reálny stav súťaže na veľkoobchodnom trhu č. 9,
3. určiť významný podnik a na základe zistení významným podnikom navrhnúť aspoň jednu povinnosť podľa § 18 až 24 a § 27 zákona o elektronických komunikáciách. Ak je na tomto trhu už určený významný podnik, úrad mu existujúce povinnosti podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách ponechá, zmení alebo doplní.

Úrad pri posudzovaní, či má nejaký podnik na určitom trhu významný vplyv, vyhodnocuje kritériá týkajúce sa príslušného analyzovaného relevantného trhu podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách. Všetky závery a vyhodnotenia, ku ktorým úrad dospel, boli vykonané na základe podkladov a informácií získaných od oslovených spoločností: Orange Slovensko, T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť Telefónica O2 Slovakia“).

Úrad na základe výsledkov analýzy dospel k záveru, že na veľkoobchodnom trhu č. 9 nie je efektívna súťaž a spoločnosť Orange Slovensko má na trhu služby ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Orange Slovensko významný vplyv a také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Podkladom pre toto rozhodnutie je opakovaná analýza veľkoobchodného trhu č. 9, ktorú úrad vypracoval na základe vyhodnotenia nasledujúcich kritérií podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách:

Kritérium § 16 ods. 4 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách - veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu

Službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach môže poskytovať výhradne iba ten podnik, do siete ktorého je pripojený volaný účastník. V podmienkach Slovenskej republiky to znamená, že službu ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko môže poskytnúť výhradne spoločnosť Orange Slovensko, službu ukončenia volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia môže poskytnúť výhradne spoločnosť Telefónica O2 Slovakia a službu ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko môže poskytnúť výhradne spoločnosť T-Mobile Slovensko. Ak koncový užívateľ (bez ohľadu na to, či ide o volanie z pevnej alebo mobilnej verejnej telefónnej siete) uskutočňuje volanie s cieľom dovolať sa účastníkovi v sieti spoločnosti Orange Slovensko, musí mať podnik, v ktorého sieti zostavuje koncový užívateľ volanie, prístup k službe ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko, čiže musí byť prepojený so sieťou spoločnosti Orange Slovensko. To isté platí aj pre spoločnosti T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia.

Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia volaní v jednotlivých verejných mobilných sieťach má **100% trhový podiel vo svojej vlastnej sieti**, teda spoločnosť Orange Slovensko má 100% podiel na trhu ukončenia volania vo vlastnej sieti, spoločnosť Telefónica O2 Slovakia má 100% podiel na trhu ukončenia volania vo vlastnej sieti a rovnako spoločnosť T-Mobile Slovensko má tiež 100% podiel na trhu ukončenia volania vo vlastnej sieti.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. b) zákona o elektronických komunikáciách - ovládanie unikátneho zariadenia, rozsah obmedzení vstupu na relevantný trh a z toho vyplývajúca miera efektívnej súťaže

Vlastníctvo unikátneho zariadenia a infraštruktúra, ktorá nie je ľahko duplikovateľná sú pojmy, ktoré sú si veľmi príbuzné. V zákone č. 136/2001 o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov je unikátne zariadenie definované ako zariadenie, infraštruktúra alebo jej časť, miesto alebo právo, ktorých vybudovanie alebo nadobudnutie iným podnikateľom nie je objektívne možné a bez prístupu ku ktorému alebo bez uplatnenia ktorého by došlo, alebo mohlo dôjsť k obmedzeniu súťaže na príslušnom relevantnom trhu.

Podľa § 4 ods. 10 zákona o elektronických komunikáciách je prepojenie osobitný druh prístupu medzi poskytovateľmi verejných sietí. Úrad posudzoval v tomto kritériu unikátne zariadenie ako infraštruktúru, ktorej vybudovanie nie je objektívne možné, resp. táto infraštruktúra nie je jednoducho duplikovateľná a bez prístupu k nej, resp. v tomto prípade prepojenia s ňou, by došlo alebo mohlo dôjsť k obmedzovaniu súťaže. K vyhodnoteniu tohto kritéria úrad uvádza:

- Celý rozsah práv a povinností k prideleným číslam z číselnej množiny a súčasne aj k prideleným frekvenciám potrebným na pokrytie služieb vo verejných mobilných telefónnych sieťach majú výlučne spoločnosti Orange Slovensko, T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia, ktoré sú vlastníkami, správcami, prevádzkovateľmi a potenciálnymi prenajímateľmi verejnej mobilnej telefónnej siete.
- Vybudovanie vlastnej verejnej mobilnej telefónnej siete iným podnikom nie je objektívne možné, táto sieť nie je ľahko duplikovateľná vzhľadom k tomu, že úrad nemôže prideliť voľné frekvencie pre ďalšieho mobilného operátora potrebné na zriadenie porovnateľnej verejnej mobilnej telefónnej siete, pretože boli rozdelené medzi už existujúcich operátorov a v súčasnosti úrad ani neplánuje vypísať výberové konanie na pridelenie frekvencií potrebných na poskytovanie verejných mobilných telefónnych služieb.
- Bez prepojenia do verejnej mobilnej telefónnej siete by došlo k obmedzeniu súťaže na trhu maloobchodných služieb.

Poskytovať prenos hlasu, dát či pripojenie do internetu prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete v Slovenskej republike môžu iba spoločnosti Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko, nakoľko v Slovenskej republike majú iba tieto spoločnosti pridelené frekvencie, na základe ktorých vlastnia a prevádzkujú verejnú mobilnú telefónnu sieť. Na veľkoobchodnom trhu č. 9 teda pôsobia len tieto 3 podniky.

Na základe vyššie uvedených skutočností úrad dospel k záveru, že verejné mobilné telefónne siete spoločností Orange Slovensko, T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia sú siete, ktoré nie sú ľahko duplikovateľné.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. c) zákona o elektronických komunikáciách - existencia technologicky podmienených výhod

Úrad zastáva názor, že technologicky podmienené výhody spoločností Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko na predmetnom veľkoobchodnom trhu vyplývajú z vlastníctva, správcovstva a prevádzkovania unikátneho zariadenia - verejnej mobilnej telefónnej siete na pridelených frekvenciách. Existujúca verejná mobilná telefónna sieť prevádzkovaná spoločnosťami Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko predstavuje technologickú výhodu pre jednotlivých mobilných operátorov oproti podnikom, ktoré neprevádzkujú verejnú mobilnú telefónnu sieť. Ale vzhľadom k tomu, že ide o viac-menej porovnateľné siete, nepredstavuje sieť jedného mobilného operátora trvalú technologickú výhodu pred sieťou iného mobilného operátora.

Úrad konštatuje, že spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko pôsobia na predmetnom trhu dlhodobo a dosiahli vysoké percento pokrytia obyvateľstva a územia Slovenskej republiky signálom siete GSM či UMTS, zatiaľ čo spoločnosť Telefónica O2 Slovakia je v miernej nevýhode, lebo naďalej iba buduje svoju sieť a postupne zvyšuje svoje pokrytie územia i obyvateľstva. Samotná spoločnosť Telefónica O2 Slovakia vo svojom stanovisku uviedla, že je voči spoločnostiam T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko v nevýhode, pokiaľ ide o časový faktor pri budovaní rádiových častí, čo ju stavia do dočasne nevýhodnejšieho postavenia voči konkurentom.

Na základe vyhodnotenia tohto kritéria úrad zistil, že ani jeden z podnikov pôsobiacich na predmetnom relevantnom trhu nedisponuje takou trvalou technologickou výhodou v porovnaní s iným podnikom pôsobiacim na tomto trhu, aby mu to poskytovalo trvalú konkurenčnú výhodu, čo je jedným z dôvodov ukladania rovnakých povinností všetkým podnikom poskytujúcim veľkoobchodnú službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

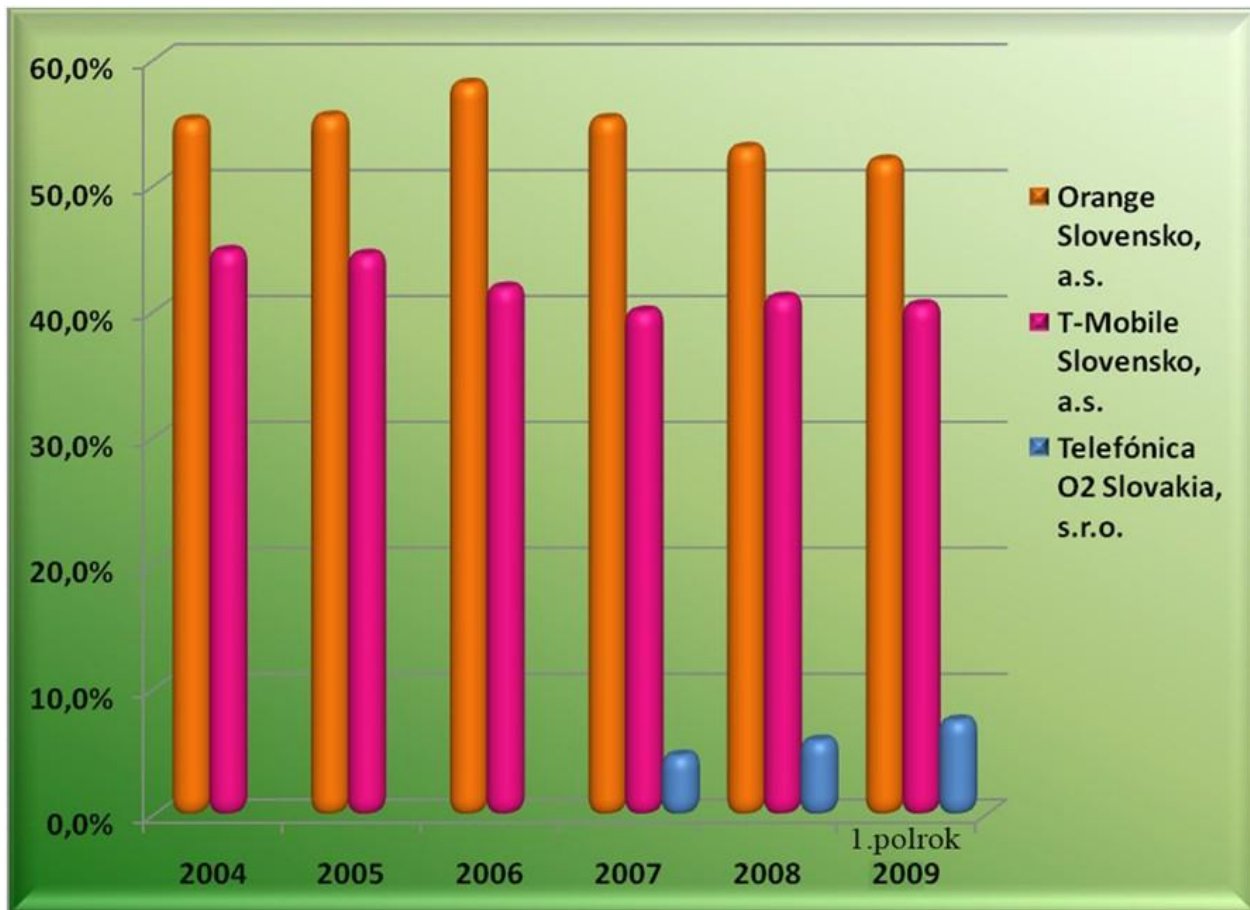
Kritérium § 16 ods. 4 písm. d) zákona o elektronických komunikáciách - zodpovedajúca vyjednávací sila na strane dopytu

Vyjednávaciu pozíciu podnikov pôsobiacich na predmetnom trhu pri rokovaníach o podmienkach prepojenia (alebo výške terminačných poplatkov) ovplyvňuje ich postavenie podľa počtu aktívnych zákazníkov a množstva ukončených minút vo všetkých mobilných telefónnych sieťach spolu.

Úrad analyzoval **veľkosť podielu** ukončenia volaní **vo všetkých verejných** mobilných telefónnych sieťach vyjadrený počtom aktívnych zákazníkov, počtom terminovaných minút a aj

výškou dosiahnutých výnosov za ukončenie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti v sledovanom období, aby zistil vyjednávaciu silu jednotlivých mobilných operátorov.

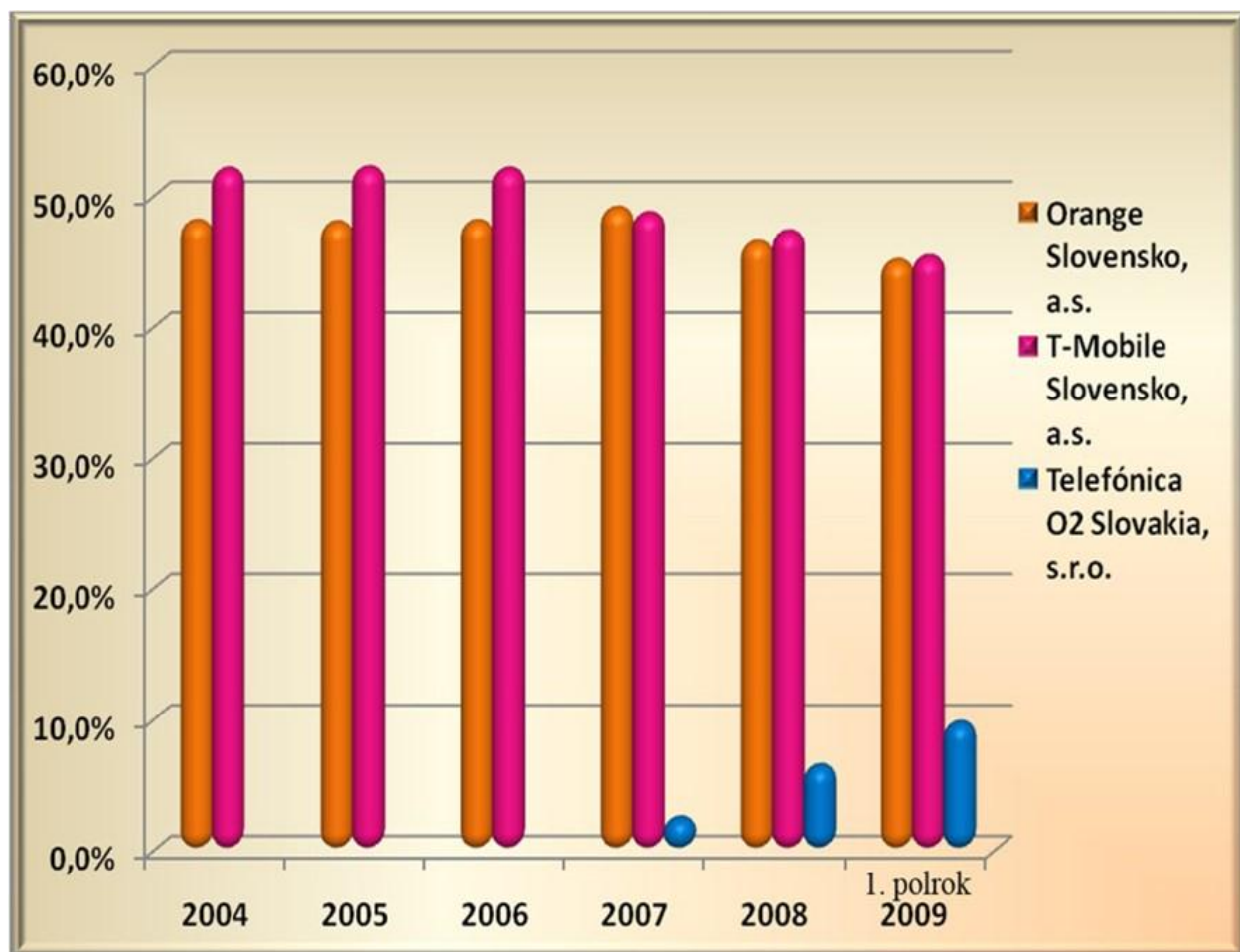
Graf č. 01: Vývoj trhových podielov podľa počtu aktívnych zákazníkov

Graf č. 01 znázorňuje vývoj trhových podielov podľa počtu aktívnych zákazníkov od 31.12.2004 do 30.06.2009. Do februára 2007 pôsobili na trhu iba dve spoločnosti (Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko) a ich trhové podiely sa podľa počtu aktívnych zákazníkov pohybovali u spoločnosti T-Mobile Slovensko od 44,8% k 31.12.2004 do 41,9% k 31.12.2006 a u spoločnosti Orange Slovensko od 55,2% k 31.12.2004 do 58,1% k 31.12.2006.

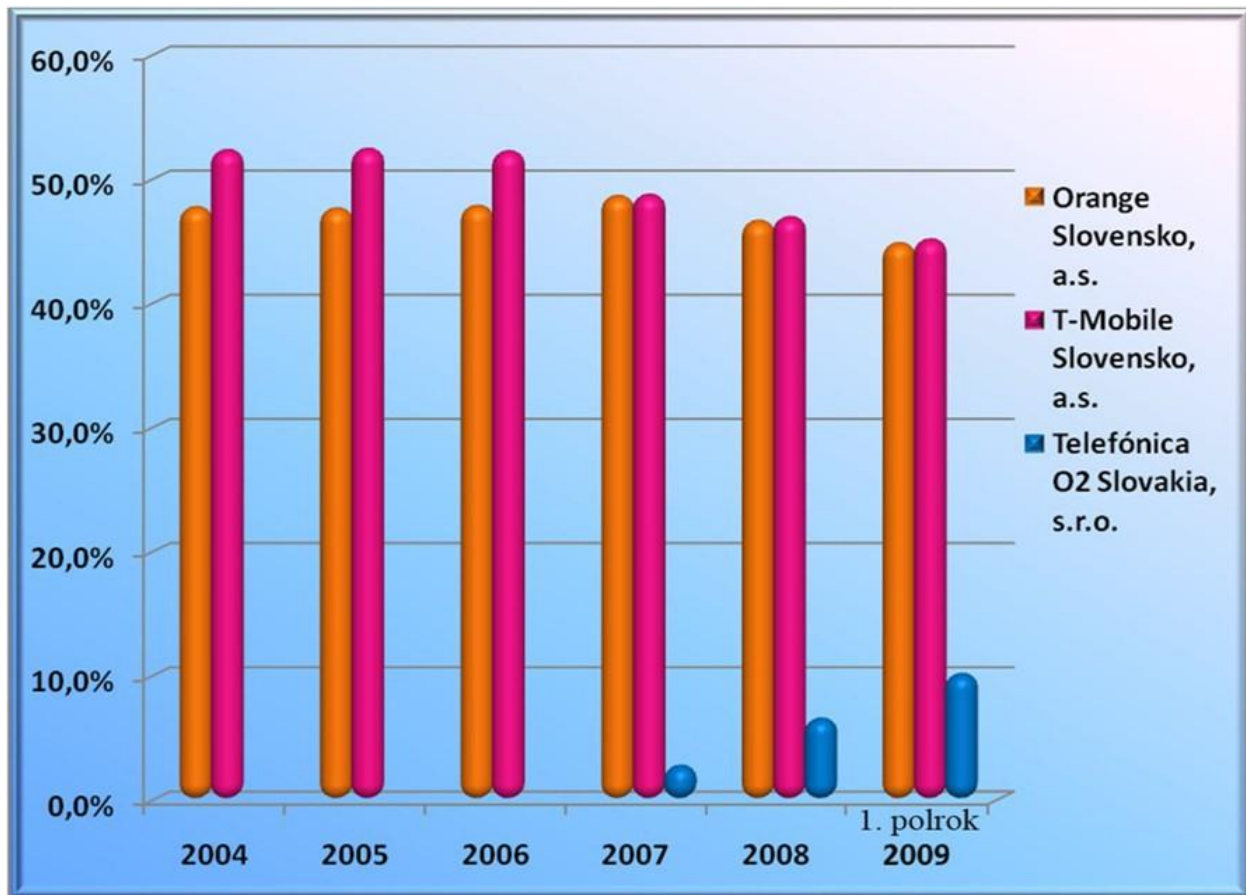
Od roku 2007 na veľkoobchodnom trhu č. 9 pôsobí aj spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, ktorá mala na konci roka 2007 trhovú podiel podľa počtu aktívnych zákazníkov 4,7%, pričom jej konkurenti na trhu zaznamenali k 31.12.2007 mierne poklesy trhových podielov. Spoločnosti Orange Slovensko mierne klesol jej trhovú podiel na 55,3% a spoločnosti T-Mobile Slovensko klesol jej trhovú podiel na 40,0%. K 31.12.2008 podiel spoločnosti Telefónica O2 Slovakia mierne stúpol na 5,9%, spoločnosti T-Mobile Slovensko podiel tiež mierne stúpol na 41,1% a podiel spoločnosti Orange Slovensko naopak mierne klesol na 53,0%. K 30.06.2009 trhové podiely spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko opäť mierne klesli, u spoločnosti T-Mobile Slovensko na 40,5% a u spoločnosti Orange Slovensko na 52,0%. Naopak spoločnosti Telefónica O2 Slovakia trhovú podiel podľa počtu aktívnych zákazníkov k 30.06.2009 mierne stúpol na 7,5%, ale naďalej zostáva výrazne najnižší (5 násobne menší ako podiel spoločnosti T-Mobile Slovensko a 6,9 násobne menší ako podiel spoločnosti Orange Slovensko).

Graf č. 02: Vývoj trhového podielu podľa počtu terminovaných minút

Graf č. 02 znázorňuje vývoj trhových podielov podľa počtu terminovaných minút od roku 2004 do 30.06.2009. Za toto celé sledované obdobie, dokonca ani po vstupe tretieho mobilného operátora na trh, neklesol trhový podiel vypočítaný na základe počtu terminovaných minút ani spoločnosti Orange Slovensko a ani spoločnosti T-Mobile Slovensko pod úroveň 45,0%. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia mala ku koncu roka 2007 trhový podiel vypočítaný na základe terminovaných minút len necelé 2,4%, čo bol v porovnaní s oboma väčšími operátormi 20 násobne menší podiel, vzhľadom k tomu, že spoločnosť T-Mobile Slovensko dosiahla ku koncu roka 2007 48,6% a spoločnosť Orange Slovensko 49,0% trhový podiel vypočítaný na základe počtu terminovaných minút. Ku koncu roka 2008 trhový podiel spoločnosti Telefónica O2 Slovakia mierne stúpol na 6,4% a ostatným spoločnostiam trhové podiely mierne klesli, spoločnosť T-Mobile Slovensko dosahovala k 31.12.2008 47,2% a spoločnosť Orange Slovensko k tomu istému dátumu 46,4% trhový podiel. Podľa kritéria počtu terminovaných minút mala spoločnosť Telefónica O2 Slovakia na predmetnom trhu výrazne najnižší trhový podiel a napriek tomu, že jej za posledný rok mierne stúpol, stále bol viac ako 7 násobne menší, ako mali na predmetnom trhu jej konkurenti. Trhový podiel spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vypočítaný podľa počtu terminovaných minút k 30.06.2009 opäť mierne stúpol na 9,7%, čo predstavuje takmer 4,5 násobne menší podiel ako dosahujú jej konkurenti, vzhľadom k tomu, že spoločnosť Orange Slovensko mala k 30.06.2009 trhový podiel na úrovni 45,0% a spoločnosť T-Mobile Slovensko na úrovni 45,3%.

Graf č. 03: Vývoj trhového podielu podľa výšky výnosov za ukončenie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti

Graf č. 03 znázorňuje vývoj trhových podielov podľa počtu dosiahnutých výnosov za ukončenie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti od roku 2004 do 30.06.2009. Kým na predmetný trh nevstúpila spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, tak do konca roka 2006 spoločnosť T-Mobile Slovensko dosahovala trhovú podiel stabilne v rozpätí 52,2% – 52,4% a spoločnosť Orange Slovensko v rozpätí 47,6% – 47,8%. Až v roku 2007 nástupom spoločnosti Telefónica O2 Slovakia sa obom jej konkurentom trhové podiely takmer vyrovnali, keď k 31.12.2007 mala spoločnosť T-Mobile Slovensko 48,7% a spoločnosť Orange Slovensko 48,6% trhovú podiel. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia mala k 31.12.2007 iba 2,7% trhovú podiel, čo je v porovnaní s oboma väčšími operátormi 20 násobne menej. V nasledujúcom roku k 31.12.2008 však podiel spoločnosti Telefónica O2 Slovakia stúpol na 6,5% a podiely jej konkurentov mierne klesli, podiel spoločnosti Orange Slovensko na 46,6% a podiel spoločnosti T-Mobile Slovensko na 46,9%. Napriek miernemu nárastu trhového podielu spoločnosti Telefónica O2 Slovakia bol jej trhovú podiel ku koncu roka 2008 viac ako 7 násobne menší v porovnaní s podielmi jej konkurentov. K 30.06.2009 trhovú podiel podľa dosiahnutých výnosov za ukončenie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia mierne stúpol na 10,1%, čo predstavuje 4,4 násobne menší trhovú podiel ako dosiahli jej konkurenti, vzhľadom k tomu, že podiel spoločnosti Orange Slovensko mierne klesol na 44,8% a podiel spoločnosti T-Mobile Slovensko mierne klesol na 45,1%.

Podiely spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa vyššie uvedených ukazovateľov sa ani vstupom spoločnosti Telefónica O2 Slovakia výrazne nezmenili, keďže v sledovanom období neklesli pod úroveň 40,0%.

Na základe vyššie uvedeného úrad uvádza, že spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko disponujú dostatočne vysokou vyjednávacou silou, pričom vyjednávací sila spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je obmedzená vzhľadom na jej malé trhové podiely vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Vyjednávaciu silu porovnateľnú so spoločnosťami Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko z hľadiska trhových podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach má najväčší pevný slovenský operátor spoločnosť Slovak Telekom, a.s. Vyjednávací sila ostatných spoločností pôsobiacich na trhu pevnej verejnej telefónnej služby je zanedbateľná, vzhľadom na počet ich koncových užívateľov.

Z uvedeného vyplýva, že mobilní operátori s veľkým počtom koncových užívateľov (spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko) majú väčšiu vyjednávaciu silu ako alternatívni pevní operátori, prípadne spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, ktorá vstúpila na trh v roku 2007 (a ešte stále výrazne zaostáva za svojou konkurenciou v počte svojich zákazníkov, počte terminovaných minút a aj vo výške výnosov z terminácie volaní vo svojej sieti).

Tvrdenie úradu potvrdzuje aj skutočnosť, že napriek § 28 zákona o elektronických komunikáciách, podľa ktorého je poskytovateľ povinný viesť rokovania o prepojení sietí a prepojiť siete v primeranej lehote a za primeraných podmienok, doposiaľ spoločnosť Telefónica O2 Slovakia ako jediná nemá uzatvorený dodatok k zmluve o prepojení sietí na rok 2009 ani so spoločnosťou T-Mobile Slovensko a ani so spoločnosťou Orange Slovensko, pričom jediným sporným bodom je cena za ukončenie volania.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. g) zákona o elektronických komunikáciách - úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu predstavujú zníženie jednotkových nákladov v dôsledku vysokého objemu produkcie. Využívanie úspor z rozsahu je príznačné pre sektor elektronických komunikácií. Vysoké investičné náklady súvisiace so zriadením a prevádzkovaním verejných mobilných sietí sa rozpočítavajú na príslušný objem prenesenej prevádzky. Pozitívny dopad úspor z rozsahu sa prejavuje tým, že s rastúcou prevádzkou siete sa znižujú jednotkové náklady a až do chvíle, kedy je potrebné ďalšie rozšírenie siete.

Efektívne rozšírenie siete je také, pri ktorom nenastane nárast jednotkových nákladov. Vzhľadom na objem prevádzky spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko, berúc do úvahy hospodárske výsledky všetkých troch spoločností na trhu (vrátane spoločnosti Telefónica O2 Slovakia) úrad konštatuje, že spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko dosahujú úspory z rozsahu pri poskytovaní verejnej mobilnej telefónnej služby v omnoho väčšom rozsahu, ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, pretože dosahujú niekoľkonásobne vyšší objem prevádzky ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, napr. viac ako 4,5 násobne väčší podiel podľa počtu terminovaných minút (pozri graf. č. 02).

Kritérium § 16 ods. 4 písm. k) zákona o elektronických komunikáciách - existencia potenciálnej konkurencie

Úrad opakovane uvádza, že vybudovanie vlastnej verejnej mobilnej siete iným podnikom nie je objektívne možné, pretože úrad nemôže prideliť voľné frekvencie pre ďalšieho mobilného operátora, vzhľadom k tomu, že už boli rozdelené medzi existujúcich operátorov a v súčasnosti úrad neplánuje vypísať výberové konanie na pridelenie frekvencií potrebných na poskytovanie verejných mobilných telefónnych služieb a nedá sa predpokladať ani vstup nového mobilného operátora na predmetný trh v časovom horizonte do obdobia vykonania najbližšej analýzy na prevádzkovanie verejnej mobilnej telefónnej siete.

Vzhľadom na charakter trhu, kde službu ukončenia volania môže poskytovať výlučne ten podnik, v ktorého sieti je volaný účastník pripojený a vzhľadom k tomu, že vstup ďalšieho mobilného operátora z dôvodu potreby pridelených frekvencií ako obmedzeného zdroja je nepravdepodobný, úrad skonštatoval, že na trhu ukončenia volaní v sieti spoločností Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko neexistuje potenciálna konkurencia a tak nemá vplyv na správanie týchto spoločností.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. l) zákona o elektronických komunikáciách - prekážky vstupu na relevantný trh

Prekážky vstupu ďalšieho prevádzkovateľa mobilnej verejnej telefónnej siete na predmetný relevantný trh úrad rozčlenil podľa jednotlivých kategórií na:

Strategické bariéry:

- najväčšou bariérou vstupu na predmetný trh je využitie frekvenčného spektra, ktoré je obmedzené a vstup ďalšieho operátora na predmetný trh je tým limitovaný. V pásme GSM 900 MHz a ani v pásme pre UMTS 2,1 GHz nie je možné prideliť voľné frekvencie pre ďalšieho mobilného operátora, pretože boli rozdelené medzi existujúcich operátorov. Vzhľadom na implementáciu rozhodnutia 2008/249/EC o MCA (mobile communications on board aircraft) je možné očakávať problémy s pridelením frekvencií aj vo frekvenčnom pásme GSM 1800 MHz.
- získanie administratívneho povolenia na poskytovanie služieb v mobilnej verejnej telefónnej sieti,
- veľmi silná pozícia dvoch etablovaných mobilných operátorov na trhu a od februára 2007 aj vstup tretieho mobilného operátora,
- zotrvačnosť zákazníkov pri zmene mobilného operátora,
- penetrácia trhu.

Ekonomické bariéry:

- jednorázový poplatok za právo používať pridelené frekvencie,
- vysoké kapitálové investície na zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete a súvisiace technológie,
- investičná náročnosť spojená s veľkým rizikom súvisiacim s návratnosťou investícií,

- vysoké počiatočné náklady na získanie zákazníkov (reklama, cenovo zaujímavejšie a nové druhy služieb atď.).

Časové bariéry:

- časovo náročné zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete,
- krátkosť času pre vstup a stabilizáciu nového podniku na trhu,
- krátkosť času na získanie významného počtu zákazníkov vzhľadom na návratnosť investícií a dosiahnutie konkurencieschopnosti,
- návratnosť investícií predlžuje uvedenie nových služieb s vyššou kvalitou a nižšími cenami.

Technické bariéry:

- prístup k unikátnemu zariadeniu,
- dynamika technologického vývoja a prudké zmeny v sektore elektronických komunikácií,
- zriadenie verejných mobilných telefónnych sietí.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad dospel k záveru, že existujúce bariéry predstavujú významné prekážky pre vstup na predmetný veľkoobchodný trh. Vzhľadom k tomu, že úrad neplánuje vyhlásenie výberového konania na ďalšieho mobilného operátora, pretože nedisponuje voľnými frekvenciami, ktoré by mu mohol pridelit', vstup ďalšieho mobilného operátora na predmetný trh v blízkej budúcnosti nie je možný.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. m) zákona o elektronických komunikáciách - súčasný stav súťaže

Vo februári 2007 začala na predmetnom trhu prevádzku spoločnosť Telefónica O2 Slovakia a ako nový hráč na trhu bez vybudovanej vlastnej mobilnej komunikačnej siete uzavrela dohodu o národnom roamingu so spoločnosťou T-Mobile Slovensko. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia v priebehu analýzy bola vo fáze budovania si svojej celoplošnej siete.

Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia volaní v jednotlivých verejných mobilných sieťach má 100% trhový podiel vo svojej vlastnej sieti, teda spoločnosť Orange Slovensko má 100% podiel na trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej sieti, spoločnosť Telefónica O2 Slovakia má tiež 100% podiel na trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej sieti a rovnako spoločnosť T-Mobile Slovensko má 100% podiel na trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej sieti.

Na veľkoobchodnom trhu č. 9 v súčasnosti pôsobia 3 spoločnosti, ktorých vyjednávacía sila vyjadrená trhovými podielmi vo všetkých verejných mobilných sieťach vypočítanými na základe počtu aktívnych zákazníkov k 30.06.2009 bola nasledovná: spoločnosť Orange Slovensko 52,0%, spoločnosť T-Mobile Slovensko 40,5% a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia 7,5%. Trhový podiel podľa počtu terminovaných minút predstavuje 45,0% pre spoločnosť Orange Slovensko, 45,3% pre spoločnosť T-Mobile Slovensko a 9,7% pre spoločnosť Telefónica O2 Slovakia. Trhový podiel vypočítaný podľa výnosov bol vo výške 44,8% u spoločnosti Orange Slovensko, 45,1% u spoločnosti T-Mobile Slovensko a 10,1% u spoločnosti Telefónica O2 Slovakia.

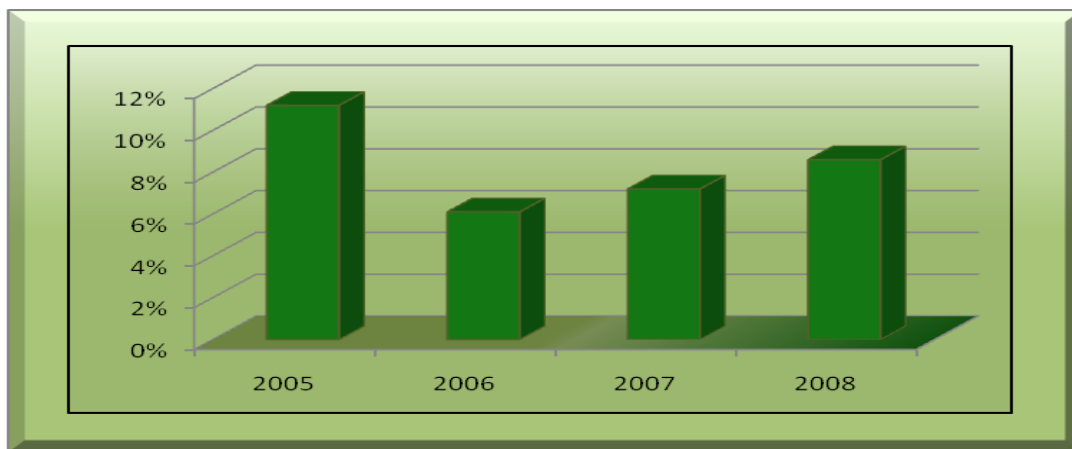
Ďalším dôležitým faktorom na veľkoobchodnom trhu č. 9 je skutočnosť, že poplatky za ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach vyjadrené v slovenských korunách každoročne klesali.

Vývoj výšky poplatkov za ukončenie volania v období od roku 2005 až 2008:

Minútový poplatok za ukončenie volania v mobilnej sieti v Sk			
	T-Mobile Slovensko	Orange Slovensko	Telefónica O2 Slovakia
od 01.01.2005	4,265	4,265	-
od 01.01.2006	4,01	4,01	-
od 01.01.2007	3,72	3,72	3,82
od 01.01.2008	3,40	3,40	3,50

Ako vidieť z grafu č. 04 od roku 2005 do roku 2008 klesali poplatky za ukončenie volaní v spoločnostiach T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko o 11,2% v roku 2005, o 6,1% v roku 2006, o 7,2% v roku 2007 a o 8,6% v roku 2008. V spoločnosti Telefónica O2 Slovakia klesol poplatok za ukončenie volania v roku 2008 o 8,4 %. Uvedené percentá sú rátané vždy oproti predchádzajúcemu roku v slovenských korunách a prehľadne ich zobrazuje graf č. 04.

Graf č. 04: Medziročný percentuálny pokles terminačných poplatkov v spoločnostiach T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko

Napriek tomu, že ceny za ukončenie volania v jednotlivých verejných mobilných sieťach vyjadrené v slovenských korunách za minútu sa v roku 2008 oproti roku 2007 znížili o viac ako 8 %, tie isté terminačné poplatky prepočítané na eurá za minútu majú naopak rastúci trend, čo je spôsobené posilňovaním výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru v sledovanom období. Začiatkom júla 2008 Rada Európskej únie na úrovni ministrov financií členských štátov Európskej únie stanovila neodvolateľný prepočítavací koeficient medzi eurom a slovenskou korunou, tzv. konverzný kurz na úrovni 1 € = 30,1260 Sk a v súlade s predchádzajúcim rozhodnutím Rady, Slovenská republika sa dňom 01.01.2009 stala súčasťou eurozóny, v poradí 16. krajinou Európskej únie, ktorá používa spoločnú menu euro. Úrad na základe vyššie uvedeného nepovažuje vplyv posilňovania slovenskej koruny v období od roka 2005 do roku 2008 na súčasnú výšku poplatkov za ukončenie volania v mobilných verejných telefónnych

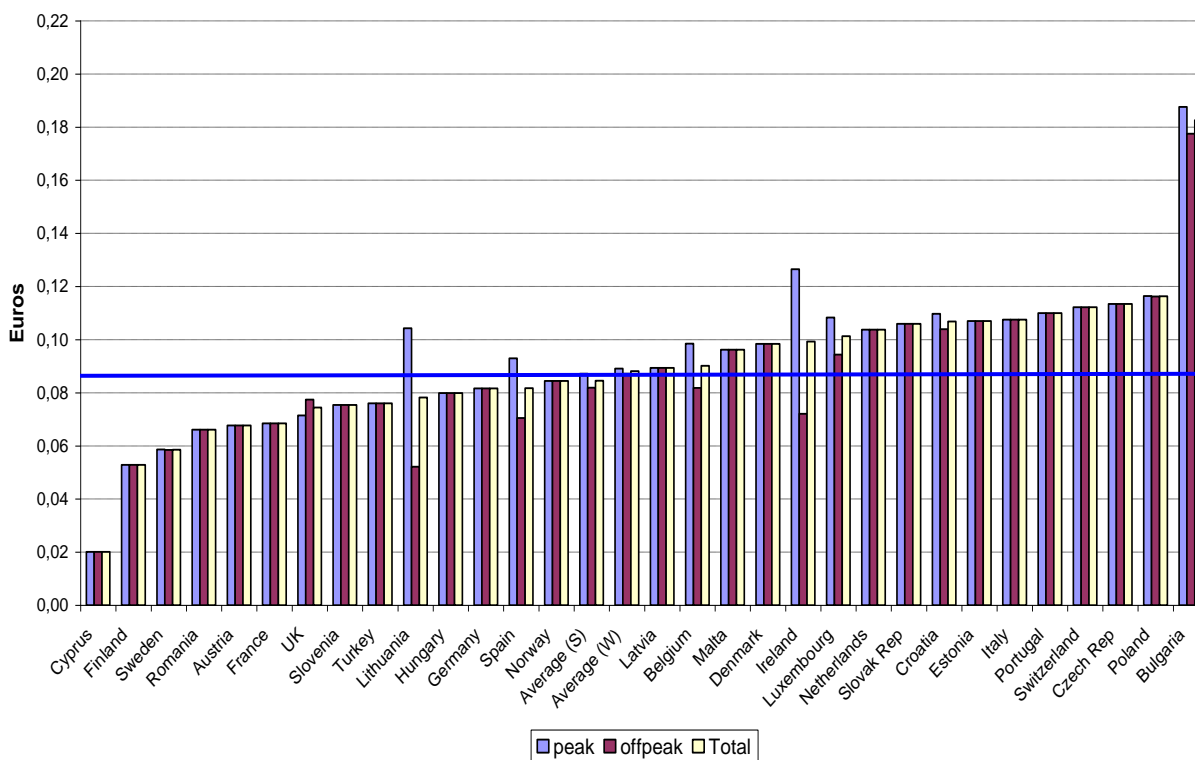
sieťach, a jej posudzovanie z pohľadu do budúcnosti, za tak významný, aby mal dôvod neuložiť cenovú reguláciu na tomto trhu. Zníženie poplatkov za ukončenie volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach by malo mať pozitívny vplyv na maloobchodné ceny hlasových volaní do verejných mobilných telefónnych sietí, čo by bolo prínosom pre koncových užívateľov.

Európska skupina regulátorov - European Regulators Group (ďalej len „ERG“) na svojej verejne dostupnej web-stránke zverejnila jednoduchý a vážený priemer výšky poplatku za ukončenie volania v mobilných sieťach v členských štátoch ERG k 01.01.2008. Terminačné poplatky v Slovenskej republike sa od začiatku roka 2005 nedelia na silnú (peak) alebo slabú (off-peak) prevádzku.

Priemerný minútový poplatok za ukončenie volania v mobilnej sieti k 01.01.2008 v eurách			
	Silná prevádzka (Peak)	Slabá prevádzka (Off-peak)	Spolu (Total)
Jednoduchý priemer	0,0872	0,0814	0,0846
Vážený priemer	0,0891	0,0872	0,0881

Graf č. 05: Grafické porovnanie terminačných poplatkov uverejnený ERG k 01.01.2008:

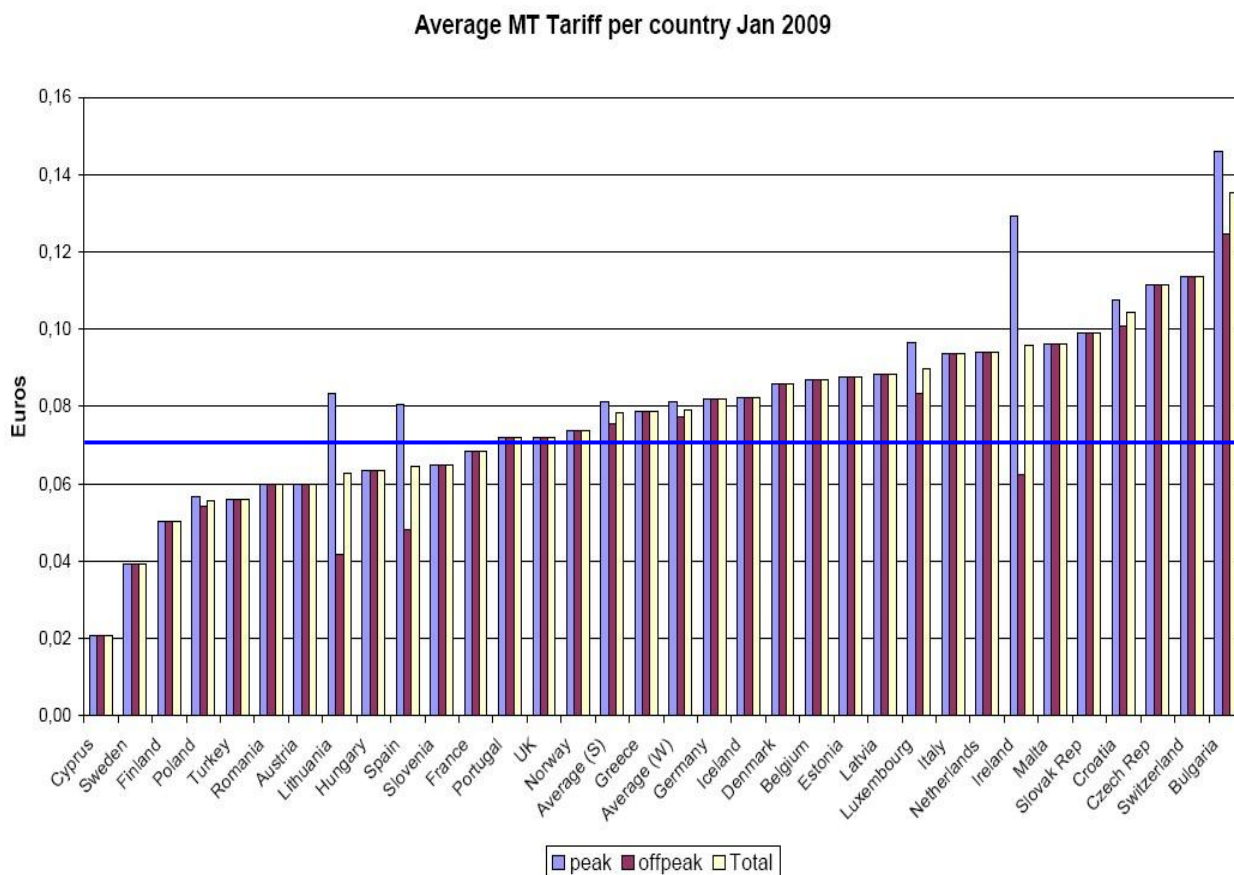
Average MT Tariff per country Jan 2008

V máji 2009 ERG na plenárnom zasadnutí schválila a zverejnila priemerné výšky poplatkov za ukončenie volania v mobilných sieťach v členských štátoch ERG k 01.01.2009:

Priemerný minútový poplatok za ukončenie volania v mobilnej sieti k 01.01.2009 v eurách			
	Silná prevádzka (Peak)	Slabá prevádzka (Off-peak)	Spolu (Total)
Jednoduchý priemer	0,0812	0,0755	0,0783
Vážený priemer	0,0810	0,0774	0,0792

Graf č. 06: Grafické porovnanie terminačných poplatkov uverejnený ERG k 01.01.2009:

K 01.01.2009 boli terminačné poplatky v Slovenskej republike vyjadrené v eurách o 1,95 centa vyššie oproti priemeru krajín ERG v sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko a o 2,37 centa vyššie v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia.

K dohode o výške terminačných poplatkov na rok 2009 medzi spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko na strane jednej a spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia na strane druhej doposiaľ nedošlo. Rokovania o poplatkoch za ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach sa začali v auguste 2008. Prvá navrhovaná cena za ukončenie volania v sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko navrhovaná týmito mobilnými

operátormi bola na úrovni 0,0996 EUR/min (3,00 Sk/min), čo spoločnosť Telefónica O2 Slovakia odmietla a navrhla cenu za ukončenie volania na úrovni 0,0697 EUR/min (2,10 Sk/min) v sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko a 0,0963 EUR/min (2,90 Sk/min) za ukončenie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, čo odmietli spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko. Asymetria v návrhu spoločnosti Telefónica by predstavovala 0,0266 EUR/min (0,80 Sk/min).

Koncom novembra 2008 spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko podpísali dohodu o postupnom znižovaní poplatkov za ukončenie volaní vo svojich mobilných verejných telefónnych sieťach (glide path) na úrovni:

0,0987 EUR / min (2,97 Sk/min) od 01.01.2009 – 30.09.2009

0,0830 EUR / min (2,50 Sk/min) od 01.10.2009 – 30.09.2010

0,0715 EUR / min (2,15 Sk/min) od 01.10.2010 – 31.12.2010

Spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko majú podpísané dohody o cene za ukončenie volania aj so všetkými fixnými operátormi, s ktorými sú prepojené.

Koncom roka 2008 boli návrhy spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko na úrovni 0,0987 EUR/min (2,97 Sk/min) za ukončenie volania v ich verejných mobilných telefónnych sieťach a na úrovni 0,1052 EUR/min (3,17 Sk/min) za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia a návrh spoločnosti Telefónica O2 Slovakia bol na úrovni 0,078 EUR/min (2,35 Sk/min) za ukončenie volania v sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko a na úrovni 0,1029 EUR/min (3,10 Sk/min) za ukončenie volania v mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, čo by znamenalo asymetriu 0,0249 EUR/min (0,75 Sk/min). K dohode o cenách za ukončenie volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach medzi mobilnými operátormi na týchto navrhovaných cenových úrovniach nedošlo.

Vzhľadom k tomu, že do konca roka 2008 nedošlo k dohode o výške poplatkov za ukončenie volaní v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, mobilní operátori si navzájom deklarovali, že od 01.01.2009 si budú účtovať ceny za prepojenie sietí v takej výške ako účtujú ostatným podnikom, s ktorými uzavreli dodatky k zmluvám o prepojení sietí.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia má k dnešnému dňu podpísanú dohodu o cene za ukončenie volaní v jej sieti na úrovni 0,1029 EUR/min (3,10 Sk/min) s dvomi pevnými operátormi spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. a spoločnosťou GTS Slovakia, a.s.

V ďalšom návrhu spoločnosti T-Mobile Slovensko zo 06.07.2009 boli navrhované ceny za ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko vo výške 0,0987 EUR/min (2,97 Sk/min) od 01.01.2009, 0,0830 EUR/min (2,50 Sk/min) od 01.06.2009 a 0,0767 EUR/min (2,31 Sk/min) od 01.09.2009 a navrhované ceny za ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vo výške 0,1029 EUR/min (3,10 Sk/min) od 01.01.2009, 0,0873 EUR/min (2,63 Sk/min) od 01.06.2009, 0,0930 EUR/min (2,80 Sk/min) od 01.07.2009 a 0,0867 EUR/min (2,61 Sk/min) od 01.09.2009, čo znamená od 01.07.2009 asymetriu vo výške 0,0904 EUR/min (0,30 Sk/min). Ani táto ponuka napokon neskončila podpísaním dohody medzi spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko na jednej strane a spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia na strane druhej.

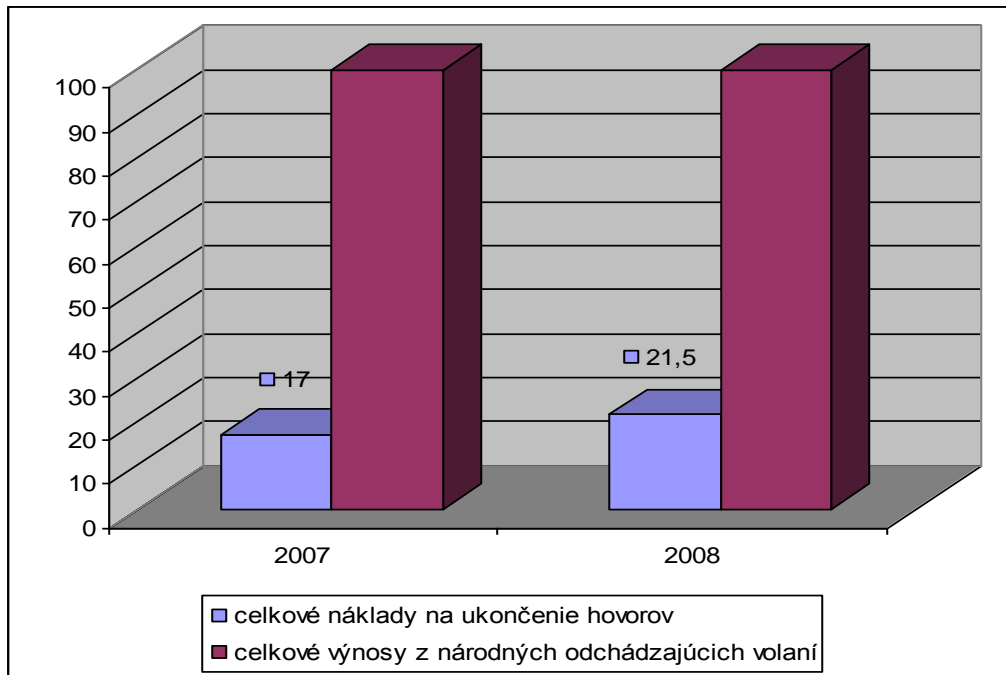
Na poslednom rokovaní koncom júla 2009 sa spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko dohodli, že od 01.09.2009 do konca roka 2009 budú účtovať ceny za ukončenie volaní v sieti spoločnosti Orange Slovensko a v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko na úrovni 0,0830 EUR/min (2,50 Sk/min). Spoločnosti Telefónica O2 Slovakia bola od 01.08.2009 navrhnutá 40 halierová asymetria, čiže cena za ukončenie volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia by bola od začiatku roka 2009 do 31.07.2009 na úrovni 0,1029 EUR/min, (3,10 Sk/min), v mesiaci august 0,1119 EUR/min (3,37 Sk/min,) a od 01.09.2009 do konca roka 2009 na úrovni 0,0963 EUR/min (2,90 Sk/min), pričom spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko by so spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia uzavreli dohodu o výške poplatku za ukončenie volania v ich sieti od začiatku roka až po začiatok septembra na úrovni 0,0987 EUR/min (2,97 Sk/min). Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia nakoniec k podpísaniu predmetných dohôd nepristúpila.

Vzhľadom na dlhodobú a pretrvávajúcu neexistenciu dohody o cenách za prepojenie a možnosť ohrozenia záujmov koncových užívateľov úrad vydaním predbežného opatrenia č. 1324/14/2009 zo dňa 31.07.2009 určil výšku poplatkov za prepojenie – ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, ktoré si majú vzájomne účtovať spoločnosti Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia a vydaním predbežného opatrenia č. 1325/14/2009 zo dňa 31.07.2009 určil výšku poplatkov za prepojenie – ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, ktoré si majú vzájomne účtovať spoločnosti T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia. Na základe uvedených rozhodnutí o predbežnom opatrení sú spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko povinné účtovať spoločnosti Telefónica O2 Slovakia za prepojenie cenu 0,0792 EUR/min (2,39 Sk/min) a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia uvedeným spoločnostiam cenu 0,0925 EUR/min (2,79 Sk/min). Tieto ceny si majú účtovať od 01.08.2009 až do právoplatného ukončenia konania vo veci samej, alebo až do uzavretia zmluvy o prepojení podľa § 28 zákona o elektronických komunikáciách na rok 2009. Spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko podali voči predmetným predbežným rozhodnutiam v zákonnej lehote rozklad.

Výška ceny za ukončenie minúty volania v sieťach spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko vychádza z váženého priemeru cien za ukončenie volania v mobilných sieťach na trhoch 32 európskych štátov k 01.01.2009, uverejneného v dokumente Skupiny európskych regulátorov MTR Benchmark Snapshot - ERG (09) 23_final_090604. Asymetria vo výške 0,0133 EUR/min (0,40 Sk/min) v prospech spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je dočasným riešením v záujme dosiahnutia rozvoja efektívnej súťaže na trhu mobilnej komunikácie v Slovenskej republike.

Náklady na ukončenie národných odchádzajúcich volaní (všetkých 3 mobilných operátorov spolu) do všetkých verejných telefónnych sietí v roku 2007 predstavovali 17% z celkových výnosov z odchádzajúcich národných volaní dosiahnutých všetkými tromi mobilnými operátormi spolu (vrátane volaní vo vlastnej sieti). Inak povedané, súčet všetkých terminačných poplatkov zaplatených všetkými tromi mobilnými operátormi spolu za ukončenie národných odchádzajúcich volaní v roku 2007 predstavoval 17% zo všetkých výnosov z národných odchádzajúcich volaní. V roku 2008 nastal mierny nárast a súčet všetkých terminačných poplatkov zaplatených všetkými tromi mobilnými operátormi spolu za ukončenie národných odchádzajúcich volaní predstavoval už 21,5% zo všetkých výnosov z národných odchádzajúcich volaní, čo je graficky znázornené na nasledujúcom grafe č. 07.

Graf č. 07. Percentuálne vyjadrenie výšky nákladov na ukončenie národných odchádzajúcich volaní z celkového počtu výnosov z národných odchádzajúcich volaní z verejnej mobilnej telefónnej siete

Závažným faktorom na predmetnom trhu je využitie frekvenčného spektra, ktoré patrí medzi obmedzené zdroje. Vzhľadom k tomu, že úrad neplánuje vyhlásenie výberového konania na ďalšieho mobilného operátora, pretože nemá voľné frekvencie, ktoré by mu mohol prideliť, vstup ďalšieho mobilného operátora na predmetný trh momentálne nie je možný.

Na základe posúdenia kritérií podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, úrad dospel k týmto záverom:

- Službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach môže poskytovať výhradne iba ten podnik, do siete ktorého je pripojený volaný účastník. Každý podnik vo vzťahu k jeho veľkoobchodnej ponuke ukončenia volania v jeho vlastnej sieti má 100 % podiel na trhu a vzhľadom na nezastupiteľnosť tejto ponuky mu nemôže konkurovať na predmetnom relevantnom trhu žiaden iný podnik. Z uvedeného vyplýva, že aj spoločnosť Orange Slovensko a aj spoločnosti T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia majú 100 % trhový podiel vo vlastnej sieti.
- Verejné mobilné telefónne siete spoločností Orange Slovensko, T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia sú siete, ktoré nie sú ľahko duplikovateľné.
- Existujúca verejná mobilná telefónna sieť prevádzkovaná spoločnosťami Orange Slovensko, T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia predstavuje síce technologickú výhodu, ale ani jeden z podnikov pôsobiach na predmetnom relevantnom trhu nedisponuje takou trvalou

technologickou výhodou v porovnaní s iným podnikom pôsobiacim na tomto trhu, aby mu to poskytovalo trvalú konkurenčnú výhodu.

- d) Úrad porovnal vyjednávaciu silu operátorov na základe vývoja trhových podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa: počtu aktívnych účastníkov, počtu ukončených minút a výšky výnosov.

Spoločnosť Orange Slovensko dosiahla k 31.12.2008 53,0% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 46,4% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 46,6% trhový podiel podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti.

Spoločnosť T-Mobile Slovensko dosiahla k 31.12.2008 41,1% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 47,2% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 46,9% podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia dosiahla k 31.12.2008 5,9% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 6,4% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 6,5% trhový podiel podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti. Podstatne nižšie trhové podiely vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach na základe všetkých troch sledovaných ukazovateľov je spôsobený tým, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia vstúpila na trh až v roku 2007.

Spoločnosť Orange Slovensko dosiahla k 30.06.2009 52,0% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 45,0% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 45,1% trhový podiel podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti.

Spoločnosť T-Mobile Slovensko dosiahla k 30.06.2009 40,5% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 45,3% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 44,8% trhový podiel podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti .

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia dosiahla k 30.06.2009 7,5% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 9,7% podiel podľa počtu ukončených minút a 10,1% podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti.

Na základe vyhodnotenia podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach úrad konštatuje, že spoločnosti Orange Slovensko aj T-Mobile Slovensko disponujú podstatne väčšou vyjednávacou silou pri rokovaníach o podmienkach prepojenia ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia. Vyjednávacía sila spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je obmedzená.

- g) Spoločnosti Orange Slovensko, T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia dosahujú úspory z rozsahu, pričom spoločnosť Telefónica O2 Slovakia dosahuje výrazne nižšie úspory z rozsahu ako jej konkurenti.
- k) Na trhu ukončenia volania v sieti spoločností Orange Slovensko, T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia potenciálna konkurencia neexistuje, a teda nemá vplyv na správanie týchto spoločností.
- l) Vstupu ďalšieho prevádzkovateľa mobilnej verejnej telefónnej siete bránia strategické, ekonomické, časové a technické prekážky. Vzhľadom k tomu, že úrad neplánuje vyhlásenie výberového konania na ďalšieho mobilného operátora, pretože nemá voľné frekvencie, ktoré

by mu mohol pridelit', vstup ďalšieho mobilného operátora na predmetný trh v súčasnosti ani v blízkej budúcnosti nie je možný.

m) Súťaž na veľkoobchodnom trhu č. 9 neexistuje.

Úrad na základe vykonaného šetrenia a výsledkov opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č.9 zistil, že podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách všetky z uvedených spoločností majú na veľkoobchodnom trhu č. 9 taký vplyv a také postavenie, že nie sú vystavené efektívnej súťaži a ekonomický vplyv im v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Z uvedeného vyplýva, že každá z uvedených spoločností je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, takže každá z uvedených spoločností je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti.

Spoločnosť Orange Slovensko je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Orange Slovensko.

Odôvodnenie uložených povinností:

Úrad uložením povinnosti transparentnosti spresnil rozsah informácií zo zmlúv o prepojení, ktoré je významný podnik povinný zverejniť, určil požadovanú úroveň podrobnosti ich obsahu a spôsob zverejnenia.

Zverejňovanie vyššie špecifikovaných informácií umožní, aby podniky pôsobiace na maloobchodných trhoch poskytovania hlasových služieb alebo podniky, ktoré majú záujem prepojiť sa so sieťou niektorého mobilného operátora, získali základné informácie o podmienkach poskytovania služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Transparentnosť prepojenia je základným predpokladom pre zabezpečenie nediskriminácie prepojenia, ktorá je ďalšou z povinností uložených spoločnosti Orange Slovensko. Základným princípom nediskriminácie je, že významný podnik je povinný uplatňovať voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Neuloženie povinnosti nediskriminácie by mohlo mať za následok možnosť uplatňovania diskriminačných podmienok, s cieľom vylúčiť alebo obmedziť súťaž. Úrad zastáva názor, že ukončenie volaní majú významné podniky poskytovať tak fixným ako aj mobilným operátorom za tých istých podmienok, vrátane ceny. Uloženie transparentnosti a následnej nediskriminácie je účinným nástrojom na zabezpečenie rovnakých podmienok pri poskytovaní tých istých služieb.

Ďalšou z uložených povinností je povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete

a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách. Významný podnik je povinný:

- I. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie,
- II. zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré sú potrebné na prevádzkyschopnosť služieb alebo služieb virtuálnych sietí,
- III. umožniť spoločné používanie infraštruktúry vrátane stavieb, priestorov a častí vedení,
- IV. poskytnúť špecifikované služby potrebné na prevádzkyschopnosť služieb medzi koncovými užívateľmi, vrátane poskytnutia zariadení pre služby inteligentných sietí,
- V. zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo k podobným softvérovým systémom nevyhnutným na zabezpečenie efektívnej súťaže pri poskytovaní služieb,
- VI. prepojiť siete alebo sieťové prostriedky.

Podľa § 4 ods. 10 zákona o elektronických komunikáciách prepojenie je osobitný druh prístupu medzi poskytovateľmi verejných sietí. Vo vzťahu k tomuto relevantnému trhu ide o prepojenie za účelom ukončenia volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach. Napriek tomu, že § 28 zákona o elektronických komunikáciách hovorí o povinnosti rokovať o prepojení sietí, úrad chce explicitne uložiť povinnosť viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie podľa § 21 ods. 1 písm. d) zákona o elektronických komunikáciách, pretože absencia tejto povinnosti by mohla dočasne alebo trvalo vylúčiť súťaž na predmetnom trhu a uplatnenie týchto povinností má svoje opodstatnenie v dočasnej ochrane slabších podnikov pri absencii zmluvných vzťahov týkajúcich sa prepojenia. Plnenie povinnosti zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré sú potrebné na prevádzkyschopnosť služieb alebo služieb virtuálnych sietí podľa § 21 ods. 1 písm. e) zákona o elektronických komunikáciách je nevyhnutným úvodným predpokladom pre zriadenie úspešného prepojenia sietí. Táto povinnosť sa má z časového hľadiska aplikovať skôr do budúcnosti, smerom k novým záujemcom o prepojenie s významným podnikom na trhu, resp. pri rozšírení kapacity alebo rozsahu už existujúceho prepojenia.

Uloženie povinnosti umožniť spoločné používanie infraštruktúry vrátane stavieb, priestorov a častí vedení podľa § 21 ods. 1 písm. f) zákona o elektronických komunikáciách je potrebné smerom do budúcnosti, resp. pri následnom rozširovaní existujúceho prepojenia. Jednoznačne to však musí byť stanovené ako povinnosť, aby žiadny významný podnik na tomto relevantnom trhu nemohol odmietnutím takejto povinnosti obmedzovať súťaž na trhu.

Uloženie povinnosti poskytnúť špecifikované služby potrebné na prevádzkyschopnosť služieb medzi koncovými užívateľmi, vrátane poskytnutia zariadení pre služby inteligentných sietí podľa § 21 ods. 1 písm. g) zákona o elektronických komunikáciách má zmysel a opodstatnenie vzhľadom k tomu, že aj samotná povinnosť prepojiť siete, ktorá je skôr technického charakteru, je predpokladom pre zabezpečenie prevádzkyschopnosti služieb medzi koncovými užívateľmi dvoch verejných sietí. Záujem a komfort užívateľov, v tomto prípade prevádzkyschopnosť a vzájomná dovolateľnosť, by mal byť prioritný.

Uloženie povinnosti zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo k podobným softvérovým systémom nevyhnutným na zabezpečenie efektívnej súťaže pri poskytovaní služieb podľa § 21 ods. 1 písm. h) zákona o elektronických komunikáciách obsahovo len rozširuje povinnosti podľa písm. e) a f). Podporný systém je pojem veľmi široký a pokiaľ je akýkoľvek takýto systém nevyhnutný pre zriadenie a udržanie prepojenia alebo pre

prevádzku infraštruktúry potrebnej na prepojenie a vzájomnú prevádzkyschopnosť služieb, má samozrejme aj dopad na samotnú existenciu a podobu prepojenia, a tým aj na súťaž na tomto relevantnom trhu. V tomto prípade ide o zabezpečenie prístupu ku všetkým podporným systémom nevyhnutným pre zriadenie a udržanie prepojenia s inou verejnou telefónnou sieťou, teda o zabezpečenie prevádzkyschopnosti služieb medzi užívateľmi verejných sietí.

Uloženie povinnosti prepojiť siete alebo sieťové prostriedky podľa § 21 ods. 1 písm. i) zákona o elektronických komunikáciách je kľúčová. Absencia tejto povinnosti by mohla dočasne či trvale úplne vylúčiť súťaž na veľkoobchodnom trhu č. 9 a spôsobiť aj nezvratné škody niektorým podnikom, ako aj koncovým užívateľom.

Tento rozsah povinností plne korešponduje s charakterom služby terminácie poskytovanej si navzájom mobilnými operátormi, aj s prihliadnutím na výrazné slovenské národné špecifiká. Aj posledný vývoj nasvedčuje tomu, že môže dôjsť k situáciám, kedy tieto povinnosti majú význam a práve ony môžu pri absencii zmluvných vzťahov týkajúcich sa prepojenia dočasne ochrániť slabších súťažiteľov, užívateľov i samotnú súťaž na veľkoobchodnom trhu terminácie. Nepochybne k takýmto situáciám môže dôjsť aj v budúcnosti a s ohľadom najmä na ochranu súťaže na trhu mobilných hlasových služieb a na ochranu koncových užívateľov je preto potrebné vyššie uvedené povinnosti uložiť všetkým podnikom s významným vplyvom na predmetnom trhu. Úrad nepresadzuje model bezbrehého prístupu k infraštruktúre iných operátorov na predmetnom trhu, ale zastáva názor, že je potrebné tieto povinnosti uložiť práve a len z dôvodu fixácie povinnosti samotnej, t.j. aby každý operátor s významným vplyvom musel prístup k príslušným sieťovým prostriedkom umožniť, a aby to nebolo len na jeho rozhodnutí, ktoré je nepochybne formované inými strategickými záujmami ako je súťaž na trhu mobilných hlasových služieb. Uloženie tejto povinnosti vzhľadom na situáciu na predmetnom trhu, podľa sily jednotlivých podnikov, výšky cien za termináciu, či absenciu zmlúv o prepojení medzi spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia na jednej strane a spoločnosťami Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko na strane druhej je dostatočné odôvodnenie. Táto povinnosť dnes už právoplatne uložená na predmetnom trhu pomohla práve od 01.01.2009 zachovať prepojenie ostatných mobilných operátorov so spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia ako základný predpoklad súťaže a v konečnom dôsledku ochránila užívateľov.

S uložením povinnosti cenovej regulácie súvisí aj uloženie povinnosti viesť oddelenú evidenciu za účelom získania prehľadných informácií o štruktúre nákladov, výnosoch a vloženom kapitále, ktoré súvisia s poskytovaním služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach. Uvedené údaje musia vychádzať z účtovných závierok významných podnikov overených audítorom. Bez uloženia tejto povinnosti by úrad nemohol uložiť a následne skontrolovať plnenie povinnosti nákladovej orientácie, vzhľadom k tomu, že by nemal potrebné informácie o jednotlivých nákladových položkách.

Úrad uložil povinnosť nákladovej orientácie cien za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti všetkým trom významným podnikom vzhľadom k tomu, že na základe predmetnej analýzy identifikoval nasledujúce súťažné problémy na predmetnom relevantnom trhu:

- doposiaľ nedošlo k podpísaniu dodatku k zmluve o prepojení sietí medzi spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia a ďalšími dvomi mobilnými operátormi na rok 2009, pričom jediným sporným bodom je cena za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti,

- cena od 01.01.2009, na ktorej sa dohodla spoločnosť Telefónica O2 Slovakia s fixnými operátormi, spoločnosťami Slovak Telekom, a.s. a GTS Slovakia, a.s. za ukončenie volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je na úrovni 0,1029 EUR/min (3,10 Sk/min), čiže je podstatne vyššia, ako priemerné ceny za ukončenie volania v mobilnej sieti v členských štátoch EÚ,
- spoločnosť Telefónica O2 Slovakia v čase prebiehajúcich národných konzultácií navrhovala zvýšenie miery asymetrie oproti roku 2008 z 0,0033 EUR/min (0,10 Sk/min) na úroveň 0,025 EUR/min (0,75 Sk/min), čo je 750 %-né zvýšenie asymetrie, čo neboli ochotné akceptovať spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad považuje za potrebné uložiť povinnosť cenovej regulácie a nákladovej orientácie tak, aby zabezpečil úroveň cien za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti tak, aby tieto obsahovali iba náklady spojené s poskytovaním služby ukončenia volania, a aby do týchto cien neboli započítané aj tie náklady, ktoré nesúvisia s ich poskytovaním podľa úradom určenej metódy kalkulácie cien, ktorá bude obsahovať druhy nákladov a pravidlá ich priradenia. Úrad zohľadní aj mieru investovania významným podnikom s uznaním primeranej návratnosti vloženého kapitálu a s tým spojených rizík. Úrad je povinný zabezpečovať, aby predpísané mechanizmy návratnosti nákladov a tvorby cien významného podniku podporovali efektívnu súťaž a predstavovali prínos pre koncových užívateľov. Metódu kalkulácie cien spolu s opisom systému kalkulácie, v ktorom uvedie hlavné kategórie zoskupenia nákladov a pravidlá ich priradenia, úrad určí podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách samostatným rozhodnutím, ktoré uverejní vo vestníku.

Na záver úrad uvádza, že vzhľadom na motiváciu mobilných operátorov určovať ceny za ukončenie volania výrazne nad ich nákladmi, sa za najvhodnejší nástroj zameraný na riešenie tohto súťažného problému zo strednodobého hľadiska považuje nákladová orientácia.

Napriek zisteniam úradu, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia má výrazne nižšiu vyjednávaciu silu vyjadrenú trhovými podielmi vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa počtu aktívnych zákazníkov, počtu terminovaných minút a výšky výnosov z ukončenia hlasových volaní, ako aj nižšie dosahované úspory z rozsahu v porovnaní so spoločnosťami Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko, je postavenie spoločnosti Telefónica O2 Slovakia významné vzhľadom na jej 100% trhovú podiel na trhu ukončenia hlasového volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia. Úrad za najdôležitejšiu povinnosť považuje povinnosť nákladovej orientácie na zabezpečenie nákladovo orientovaných cien za ukončenie volaní v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach. Zákon o elektronických komunikáciách neumožňuje úradu regulovať ceny iným spôsobom ako uložením tejto povinnosti a určením metódy kalkulácie cien, ktorá podľa § 22 bude obsahovať druhy nákladov a pravidlá ich priradenia. Úrad podľa tohto ustanovenia vydá predmetnú metódu kalkulácie cien samostatným rozhodnutím, ktoré uverejní vo vestníku.

Všetky uložené povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov. Úrad uložil tieto povinnosti podľa zákona o elektronických komunikáciách z dôvodu, aby na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní boli na trhu vytvorené podmienky pre vznik konkurenčného prostredia a na skutočnú podporu súťaže na tomto trhu. Ukladanie týchto povinností má za cieľ vytvorenie otvorenej a funkčnej súťaže na súvisiacom maloobchodnom

trhu hlasových volaní, vznik efektívnej konkurencie a potlačenie protisúťažného konania, ktoré by sa s najväčšou pravdepodobnosťou na tomto trhu mohlo vyskytnúť, pričom o ich odôvodnenosti, objektívnosti a primeranosti niet pochýb. Úrad považuje uloženie týchto povinností za odôvodnené a primerané stavu súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní a na riešenie potenciálnych súťažných trhových problémov. Ide o povinnosti, ktoré naplňajú v súlade s regulačným rámcom účel ex ante regulácie a odrážajú skutočný stav na danom trhu. Uloženie všetkých povinností je v súlade so stavom súťaže a ich efekt naplňa vyššie uvedené princípy.

Úrad na základe vykonaného šetrenia a výsledkov analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 konštatoval, že podľa § 16 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu č. 9 nie je efektívna súťaž.

Úrad súčasne konštatoval, že podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách je na predmetnom trhu stav, pri ktorom má spoločnosť Orange Slovensko významný vplyv a také postavenie na veľkoobchodnom trhu č. 9, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Na reguláciu cien za ukončenie volania zo strednodobého hľadiska sa za najvhodnejší nástroj považuje nákladová orientácia. Až uložením tejto povinnosti môže úrad zabezpečiť, aby ceny za ukončenie volania na veľkoobchodnej úrovni obsahovali iba náklady spojené s ukončením volania v sieti významného podniku, a aby do týchto cien neboli započítané tie náklady, ktoré nesúvisia s poskytovaním služby ukončenia volania. Podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad určí metódu kalkulácie cien samostatným rozhodnutím.

Uložením povinnosti nákladovej orientácie úrad sleduje hlavne spokojnosť koncových užívateľov. Cieľom úradu je, aby poplatky za zostavenie volania boli stanovené optimálne a nespôsobili vysoké maloobchodné ceny odchádzajúcich volaní poskytovaných ostatnými podnikmi.

Úrad podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách zaslal spoločnosti Orange Slovensko opakovanú analýzu veľkoobchodného trhu č. 9, v ktorej uviedol definíciu veľkoobchodného trhu č. 9, zistenia týkajúce sa významného vplyvu na tomto trhu spolu so zistením, že spoločnosť Orange Slovensko je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu č. 9. Súčasne úrad v opakovanej analýze navrhol spoločnosti Orange Slovensko povinnosti podľa § 18 až 22 zákona o elektronických komunikáciách. Na vyjadrenie sa k uvedenému návrhu úrad poskytol spoločnosti Orange Slovensko lehotu 30 dní. V stanovenej lehote bolo úradu doručené jej vyjadrenie.

Podľa § 8 ods. 1 písm. b) zákona o elektronických komunikáciách závery opakovanej analýzy úrad zaslal aj Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky. Následne boli závery opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 spolu so všetkými predloženými stanoviskami, vrátane stanoviska úradu, podľa § 10 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách predložené Európskej komisii. Všetky stanoviská a dokumenty boli súčasne zverejnené na stránke Európskej komisie.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, ak úrad na základe analýzy podľa § 16 zákona o elektronických komunikáciách zistí, že na príslušnom relevantnom trhu nie

je efektívna súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 určí rozhodnutím významný podnik, a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 18 až 24 a § 27. Tieto povinnosti musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť oprávnené a primerané účelu a princípom regulácie, ktorými sú podpora efektívnej súťaže a rozvoj vnútorného trhu

Podľa § 10 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách bola Európskej komisii predložená:

1. doplnená analýza veľkoobchodného trhu č. 9,
2. pripomienky k analýze všetkých zainteresovaných spoločností (vrátane spoločnosti Orange Slovensko),
3. pripomienky Protimonopolného úradu Slovenskej republiky k analýze,
4. stanoviská úradu k pripomienkam všetkých spoločností i Protimonopolného úradu Slovenskej republiky k analýze.

Všetky vyššie uvedené dokumenty boli uverejnené na verejne dostupnej stránke Európskej komisie.

Stanovisko Európskej komisie:

Európska komisia sa listom zn. SG-Greffe (2009) D/2387 zo dňa 24.04.2009 vyjadrila k procesu a výsledkom analýzy a vo svojom stanovisku uviedla, že je znepokojená neprítomnosťou cenovej regulácie na trhoch služieb ukončenia volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach na Slovensku. Skutočnosť, že doteraz bolo určovanie sadzieb služieb ukončenia volania ponechané na obchodné rokovania, nevedla podľa Európskej komisie k sadzbám, ktoré by zohľadňovali efektívne náklady. Obchodné rokovania priniesli právnu neistotu, ktorej odrazom je aj fakt, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia nemohla dosiahnuť dohodu s ďalšími dvoma operátormi mobilných sietí. Hoci Európska komisia víta zámer úradu zaviesť v súčasnom návrhu opatrenia povinnosť nákladovej orientácie, upozornila aj na skutočnosť, že proces určovania podrobností navrhovanej metodiky účtovania nákladov bude predmetom ďalších konzultácií. Keďže navrhovaná povinnosť cenovej regulácie by sa nemusela zaviesť v blízkej budúcnosti, Európska komisia naliehavo vyzýva úrad, aby pred definitívnym zavedením povinnosti nákladovej orientácie zvážil vhodné prechodné opatrenia cenovej kontroly, ako je porovnávanie s medzinárodnými referenčnými údajmi, ktoré by sa dalo zaviesť pomerne rýchlo.

Európska komisia vo svojom stanovisku pripomenula úradu, že podľa zásady výhľadovej ekonomickej efektívnosti by sa sadzby služieb ukončenia volania mali stanoviť na základe nákladov efektívneho operátora využívajúceho efektívnu technológiu. Európska komisia zdôraznila význam metódy dlhodobých prírastkových nákladov (ďalej len "LRIC") využívajúcich súčasné náklady efektívneho operátora, a nie historické náklady, pri ktorých hrozí výrazné nadsadenie príslušných nákladov. Operátori, ktorým sa poskytuje pokrytie skutočných nákladov prostredníctvom regulovaných veľkoobchodných poplatkov, by mohli byť menej motivovaní na zvyšovanie efektívnosti a na toto neefektívne správanie by mohli doplácať koncoví užívatelia prostredníctvom vyšších maloobchodných cien. Európska komisia súčasne vyzvala úrad, aby ešte raz zvážil vhodnosť navrhovaného prístupu metódou plne alokovaných historických nákladov (ďalej len „FAHC“) a okrem toho pripomenula, že sadzby služieb ukončenia volania by za normálnych okolností mali byť symetrické a prípadná asymetria si vyžaduje primerané zdôvodnenie. Skutočnosť, že operátor má menší podiel na trhu, však môže ospravedlniť

asymetrické sadzby služieb ukončenia volania len na obmedzené prechodné obdobie. Európska komisia uviedla, že je potrebné zabezpečiť, aby asymetrické sadzby nezostávali v platnosti počas príliš dlhého obdobia, a že sadzby služieb ukončenia volania každého operátora mobilnej siete by sa po uplynutí dostatočne dlhého obdobia, umožňujúceho operátorovi prispôsobiť sa podmienkam na trhu a dosiahnuť efektívnosť, mali znížiť na výšku nákladov efektívneho operátora. Na záver svojho stanoviska Európska komisia uviedla, že na základe článku 7 ods. 5 rámcovej smernice musí úrad, v čo najväčšej miere zohľadniť pripomienky ostatných národných regulačných orgánov a Európskej komisie a môže prijať výsledný návrh opatrenia, čiže vydať rozhodnutia o určení významných podnikov a uložení povinností na veľkoobchodnom trhu č. 9.

Pripomienky Európskej komisie je možné zhrnúť nasledovne:

1. naliehavá potreba cenovej regulácie a s tým súvisiace vydanie prechodného opatrenia cenovej regulácie,
2. primeranosť navrhovanej metodiky určovania nákladov a potreba súdržného európskeho prístupu. Európska komisia zdôraznila, že metóda LRIC, ktorá využíva súčasné náklady efektívneho operátora je vhodnejšia ako metóda FAHC využívajúca historické náklady, pri ktorých hrozí výrazné nadsadenie týchto nákladov.

Stanovisko úradu k bodu 1:

V rámci riešenia sporu medzi podnikmi a vzhľadom na dlhodobú a pretrvávajúcu neexistenciu dohody o cenách za prepojenie a možnosť ohrozenia záujmov koncových užívateľov úrad vydaním predbežného opatrenia č. 1324/14/2009 zo dňa 31.07.2009 určil výšku poplatkov za prepojenie – ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, ktoré si majú vzájomne účtovať spoločnosti Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia a vydaním predbežného opatrenia č. 1325/14/2009 zo dňa 31.07.2009 určil výšku poplatkov za prepojenie – ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, ktoré si majú vzájomne účtovať spoločnosti T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia od 01.08.2009. Na základe uvedených rozhodnutí o predbežnom opatrení sú spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko povinné účtovať spoločnosti Telefónica O2 Slovakia za prepojenie cenu 0,0792 EUR/min (2,39 Sk/min) a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia uvedeným spoločnostiam cenu 0,0925 EUR/min (2,79 Sk/min). Tieto ceny si majú účtovať až do právoplatného ukončenia konania vo veci samej alebo až do uzavretia zmluvy o prepojení podľa § 28 zákona o elektronických komunikáciách na rok 2009. Spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko podali voči predmetným predbežným rozhodnutiam v zákonnej lehote rozklad.

Stanovisko úradu k bodu 2:

Úrad si je vedomý naliehavosti cenovej regulácie, a preto navrhuje v predmetnej analýze uložiť významnému podniku na trhu okrem iných povinností aj povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách. Podľa § 22 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, ak úrad podľa ods. 1 určí metódu kalkulácie cien na podporu regulácie cien, úrad zverejní opis systému kalkulácie cien, v ktorom uvedie aspoň hlavné kategórie zoskupenia nákladov a pravidiel ich priradenia.

Úrad v žiadnom prípade nepovažuje metódu FAHC za metódu, ktorá môže v plnom rozsahu nahradiť metódu LRIC, vzhľadom na používanie historických nákladov v metóde FAHC a na používanie súčasných nákladov efektívneho operátora v metóde LRIC. Keď úrad na základe

analýzy predmetného relevantného trhu dospel k záveru, že je potrebné na podporu efektívnej súťaže ako aj na zabezpečenie ochrany záujmov koncových užívateľov uložiť na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach povinnosť nákladovej orientácie, dôsledne zvažoval akú metódu kalkulácie cien uloží. Na zakúpenie modelu LRIC pre verejné mobilné telefónne siete nemá úrad v súčasnosti voľné finančné prostriedky. Úrad zastáva názor, že aj použitím inej metódy ako LRIC je možné prispieť k rozvoju konkurenčného prostredia pri poskytovaní mobilných elektronických komunikačných služieb na Slovensku.

Podľa § 10 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách úrad v čo najväčšej možnej miere zohľadní stanovisko Európskej komisie a národných regulačných orgánov.

Na základe výsledkov opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 úrad dospel k záveru, že na vymedzenom relevantnom trhu nie je efektívna súťaž podľa § 16 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách. Listom č. 876/14/2009 zo dňa 30.04.2009 úrad oznámil spoločnosti Orange Slovensko, že na základe záverov opakovanej analýzy začína správne konanie vo veci určenia spoločnosti Orange Slovensko za významný podnik podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 18 až 22 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu č. 9 a zároveň podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 32 a § 34 a ďalších správneho poriadku požiadal spoločnosť Orange Slovensko ako účastníka správneho konania, aby sa k predmetu konania vyjadrila, navrhla dôkazy, prípadne ich doplnila. Toto oznámenie spoločnosť Orange Slovensko prevzala dňa 06.05.2009 a na vyjadrenie jej úrad stanovil lehotu 10 dní od doručenia.

Podľa § 33 ods. 1 v spojení s § 32 ods. 2, § 34 a ďalších správneho poriadku sa spoločnosť Orange Slovensko listom č. 1009/14/2009 zo dňa 18.05.2009, ktorý bol úradu doručený dňa 18.05.2009, vyjadrila k predmetu správneho konania a aj k výsledkom šetrenia. Toto vyjadrenie spoločnosť Orange Slovensko doplnila v reakcii na výzvu pred vydaním rozhodnutia v predmetnej veci listom č. 1052/14/2009 zo dňa 02.06.2009, ktorý bol úradu doručený dňa 03.06.2009.

Spoločnosť Orange Slovensko vo svojom vyjadrení k začatiu správneho konania uviedla nasledovné pripomienky:

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko k odôvodneniu uloženia povinnosti nákladovej orientácie

1. Spoločnosť Orange Slovensko sa nestotožňuje s prezentovaným názorom úradu, že spoločnosť Orange Slovensko a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia nemajú medzi sebou t.č. uzavretú zmluvu o prepojení vzhľadom k tomu, že mobilní operátori si navzájom deklarovali, že od 01.01.2009 budú účtovať ceny za prepojenie sietí v takej výške ako účtujú ostatným podnikom, s ktorými uzavreli dodatky k zmluvám o prepojení sietí a teda aj po zániku zmluvy o prepojení dňa 31.12.2008 sú základné technické a ekonomické podmienky prepojenia sietí spoločností Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia známe aj bez uzavretia novej písomnej zmluvy o prepojení v obvyklej forme písomného dokumentu, podpísaného obidvomi zmluvnými stranami na

tej istej listine. Prepojenie sietí spoločností Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia zostalo zachované v rovnakom rozsahu ako k 31.12.2008, a to bez dosahu na účastníkov sietí obidvoch strán a s pravidelnou mesačnou fakturáciou cien za prepojenie obidvomi podnikmi, a preto podľa názoru spoločnosti Orange Slovensko aj bez existencie štandardizovaného dokumentu s podpismi obidvoch strán na jednom dokumente sú naplnené všetky pojmové znaky zmluvy o prepojení v zmysle § 28 zákona o elektronických komunikáciách. Nakoľko prepojenie sietí je zabezpečené v nezmenenom režime a je podložené písomnými záväzkami operátorov, neexistencia zmluvy o prepojení v štandardizovanej forme nemôže byť dôvodom na uloženie povinnosti nákladovej orientácie, pretože podľa názoru spoločnosti Orange Slovensko neexistencia štandardizovanej zmluvy o prepojení medzi spoločnosťami Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia nemá na stav súťaže na trhu nijaký vplyv.

2. Podľa názoru spoločnosti Orange Slovensko je dnes tento relevantný trh viac konkurencieschopný ako bol v čase vypracovania prvého kola analýzy a identifikované možné riziká jeho ďalšieho vývoja sa nepotvrdili. Spoločnosť Orange Slovensko vo svojom stanovisku uviedla, že za daného stavu vecí by mal regulátor v súlade s princípom primeranosti regulácie zvažovať skôr uvoľnenie regulácie ako jej ďalšie sprísnenie, čo odôvodnila tým, že v priebehu sledovaného obdobia medzi prvou a opakovanou analýzou trhu vstúpil na trh ďalší operátor, ktorý podľa vlastných údajov dosiahol medzičasom 80 % pokrytie obyvateľov signálom svojej vlastnej mobilnej siete, kombinovanej s komerčne dohodnutým národným roamingom a to bez akéhokoľvek regulačného zásahu. Ďalším argumentom spoločnosti Orange Slovensko pre uvoľnenie regulácie bolo, že aj ďalšie parametre poukazujú na trh mobilnej terminácie ako na trh konkurencieschopný a dynamicky sa vyvíjajúci: trhové podiely a v prípade niektorých parametrov aj poradie hráčov na relevantnom trhu sa dynamicky menilo, veľkoobchodné aj súvisiace maloobchodné ceny kontinuálne klesali, pričom tento pokles časom akceleroval. Spoločnosť Orange Slovensko zdôraznila, že úrad by mal viac ako krátkodobým otázkam venovať pozornosť strednodobému a dlhodobému vývoju trhu a reálnemu pôsobeniu operátorov, teda trhových síl na ňom.

3. Spoločnosť Orange Slovensko opakovane upozornila na to, že viacročné intenzívne posilňovanie výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru pred zafixovaním konverzného kurzu na úrovni 1 EUR = 30,1260 SKK ako externý a dlhodobo pôsobiaci faktor spôsobilo, že cena za ukončenie volaní v mobilných sieťach na Slovensku je podstatne vyššia ako priemerná cena za ukončenie volania v mobilných sieťach v členských štátoch EÚ. Spoločnosť Orange Slovensko uviedla, že sa spolu s ostatnými podnikmi elektronických komunikácií z oblasti mobilnej aj fixnej telefónie dohodla na znížení cien za prepojenie na úroveň požadovanú European Regulators Group (ERG) s využitím konceptu dvojročnej šmyklavky (glide-path), pričom už cena za ukončenie volaní do siete spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko dohodnutá na obdobie od 01.10.2009 je pod úrovňou naposledy publikovaného váženého priemeru EÚ zo 14. implementačnej správy Európskej komisie.

4. Podľa názoru spoločnosti Orange Slovensko by konečné znenie analýzy malo obsahovať jasné časové ohraničenie ukončenia t.č. tolerovanej asymetrie ako konceptu, ktorý nemá pri uplatnení princípu efektívneho operátora miesto a ktorý umelým odklonom od princípu efektívneho operátora zvyšuje priemernú cenu za ukončenie volaní do slovenských mobilných sietí. Spoločnosť Orange Slovensko uviedla, že súhlasí s konzistentne pertraktovaným názorom Európskej komisie, naposledy prezentovaným v liste úradu zo dňa 24. apríla 2009, cit.:

„skutočnosť, že operátor má menší podiel na trhu však môže ospravedlniť asymetrické sadzby služieb ukončenia volania len na obmedzené prechodné obdobie.“

5. Podľa názoru spoločnosti Orange Slovensko ani namietaná nedohoda medzi spoločnosťami Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia a ani o niečo vyššie ceny za prepojenie v porovnaní s váženým priemerom EÚ podľa 14. implementačnej správy nepredstavujú na relevantnom trhu konkrétny súťažný problém. Bol to totiž samotný trh, ktorý promptne prišiel s funkčným riešením obidvoch úradom namietaných problémov – v prvom prípade vzájomnou akceptáciou neštandardnej formy zmluvy o prepojení a v druhom prípade znížením ceny za prepojenie pod európsky benchmark podľa 14. implementačnej správy už k 01.10.2009, s projekciou ďalšieho zníženia k 01.10.2010. Podľa spoločnosti Orange Slovensko navrhnutie cenovej regulácie na danom relevantnom trhu nemá základ v dôslednej analýze fungovania relevantného trhu, ktorej závery by odôvodňovali ich primeranosť k zistenému problému na relevantnom trhu a mali by za cieľ ozdravenie alebo podporu súťaže v prospech ostatných konkurentov a koncových užívateľov. Spoločnosť Orange Slovensko zastáva názor, že jasne dokumentované zlepšujúce sa podmienky na relevantnom trhu naopak odôvodňujú maximálne zachovanie súčasného diapazónu nápravných opatrení, resp. skôr jeho zúženie, v žiadnom prípade však nie rozšírenie o cenovú reguláciu.

Stanovisko úradu:

1. Do 31.12.2008 medzi spoločnosťami Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia nebola dosiahnutá dohoda o cenách za prepojenie na rok 2009. Podľa článkov 4 a 12 Zmluvy o prepojení medzi spoločnosťou Orange Slovensko a spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia zo dňa 08.02.2007 v znení dodatku č. 2 nedosiahnutím dohody o výške cien za prepojenie stratila zmluva o prepojení platnosť aj účinnosť. Ani na následných rokovaniach, ktoré inicioval úrad, sa nepodarilo dosiahnuť dohodu o cenách za prepojenie.

Podľa § 28 ods. 7 zákona o elektronických komunikáciách uzavretú zmluvu o prepojení sietí a jej zmeny sú podniky povinné v písomnej forme predložiť úradu v lehote do 45 dní odo dňa jej uzavretia. Ani jeden podnik tak doteraz neurobil.

Nakoľko do dnešného dňa nebola dosiahnutá dohoda o cenách za prepojenie, od 01.01.2009 nie je medzi spoločnosťami Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia zmluvný právny vzťah upravujúci vzájomné práva a povinnosti týkajúce sa prepojenia. Plnenie spočívajúce v ukončovaní volaní, uskutočňované medzi spoločnosťami Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia je len faktické a neexistuje preň žiadny právny dôvod. Bez ohľadu na polemizovanú formu zmluvy o prepojení, základnou ekonomickou podmienkou prepojenia je cena za prepojenie. Cena za prepojenie je v tomto prípade sporná.

Podľa § 28 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách podnik poskytujúci verejnú sieť má právo a na požiadanie iného podniku poskytujúceho verejnú sieť povinnosť rokovať o prepojení sietí, a ak je to uskutočniteľné, na základe zmluvy prepojiť svoju sieť so sieťou žiadajúceho podniku. Zákon o elektronických komunikáciách sám o sebe nie je právnym dôvodom na prepojenie sietí, ale ukladá zákonné povinnosti rokovať a uzavrieť zmluvu, teda toto ustanovenie výslovne uvádza, že siete sa majú prepojiť na základe zmluvy, teda prepojenie sietí vznikne na základe právneho titulu – zmluvy o prepojení.

Na základe vyššie uvedeného úrad trvá na svojom vyjadrení, že spoločnosť Orange Slovensko a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia nemajú medzi sebou t.č. uzavretú zmluvu o prepojení sietí.

2. Napriek vstupu spoločnosti Telefónica O2 Slovakia na trh nie je badať výrazný pokles podielov spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa vyššie uvedených ukazovateľov, ani že by mobilní operátori boli vystavení väčšiemu tlaku, čo dokazuje aj doposiaľ neuzavretá dohoda o výške terminačných poplatkov na rok 2009 medzi spoločnosťou Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko na jednej strane a spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia na strane druhej, pričom jediným sporným bodom je cena za prepojenie sietí. V predchádzajúcom období sa mobilní operátori dohodli na výške terminačných poplatkov na základe komerčných rokovaní a bez zásahu regulátora.

Úrad sa venoval tak skúmaním krátkodobého, ako aj dlhodobého vývoja trhu, ako aj pôsobeniu mobilných operátorov na ňom, čo je zrejme aj z toho, že vyhodnocoval niektoré ukazovatele už od roku 2004.

3. Je pravda, že ceny za ukončenie volania v jednotlivých verejných mobilných sieťach vyjadrené v slovenských korunách za minútu sa v roku 2008 oproti roku 2007 znížili o viac ako 8 %. Ale tie isté terminačné poplatky prepočítané na eurá za minútu majú naopak rastúci trend, čo bolo spôsobené posilňovaním výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru v sledovanom období. Začiatkom júla 2008 Rada Európskej únie na úrovni ministrov financií členských štátov Európskej únie stanovila neodvolateľný prepočítavací koeficient medzi eurom a slovenskou korunou, tzv. konverzný kurz na úrovni 1 € = 30,1260 Sk a v súlade s predchádzajúcim rozhodnutím Rady, Slovenská republika sa dňom 01.01.2009 stala súčasťou eurozóny a používa spoločnú menu euro. Úrad na základe vyššie uvedeného nepokladá vplyv posilňovania slovenskej koruny v období predchádzajúcich štyroch rokov na súčasnú výšku poplatkov za ukončenie volania v mobilných verejných telefónnych sieťach a jej posudzovanie z pohľadu do budúcnosti za tak významný, aby mal dôvod neuložiť cenovú reguláciu na tomto trhu.

4. Úrad súhlasí so spoločnosťou Orange Slovensko, ako aj s názorom Európskej komisie uvedenom v stanovisku k analýze predmetného trhu, ako aj v Odporúčaní komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ zo 07.05.2009, že asymetrické mobilné terminačné poplatky môžu národné regulačné orgány dovoliť v odôvodnených prípadoch len na obmedzené prechodné obdobie.

Nie je dôvod na to, aby konečné znenie analýzy obsahovalo časové ohraničenie ukončenia asymetrie, vzhľadom k tomu, že na základe analýzy relevantného trhu úrad určuje významný podnik na predmetnom trhu a ukladá mu povinnosti v zmysle zákona o elektronických komunikáciách, ale neukladá mu konkrétnu výšku terminačných poplatkov.

5. Podľa názoru úradu nedohoda medzi spoločnosťami Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia, vysoké ceny za prepojenie v porovnaní s váženým priemerom EÚ predstavujú na relevantnom trhu súťažný problém. Napriek tomu, že mobilní operátori si navzájom deklarovali, že od 01.01.2009 si budú účtovať ceny za prepojenie sietí v takej výške, ako účtujú ostatným podnikom, s ktorými uzavreli dodatky k zmluvám o prepojení sietí, úrad tento stav nepokladá za funkčné riešenie problému. Uloženie povinnosti nákladovej orientácie vychádza z analýzy predmetného relevantného trhu, je primerané a má za cieľ ozdravenie, alebo podporu súťaže v prospech podnikov pôsobiacich na trhoch fixných a mobilných hlasových služieb, ako aj v prospech koncových užívateľov. Úrad analýzou nezistil zlepšujúce sa podmienky na relevantnom trhu.

Podľa názoru úradu nie je postačujúce ani uvoľniť reguláciu, ani zachovať ju na existujúcej úrovni, tak ako to navrhuje spoločnosť Orange Slovensko. Dôkazom o opodstatnenosti a primeranosti uloženia povinnosti nákladovej orientácie svedčí aj stanovisko Európskej komisie k predmetnej analýze.

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko k vyhodnoteniu kritéria podľa § 16 ods. 4 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách - veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu

Spoločnosť Orange Slovensko opakovane, tak ako v stanovisku k analýze namieta, že podľa jej názoru logika určenia podielu významného hráča na trhu prevzatá z európskych štruktúr vykazuje zásadnú logickú vadu a je v rozpore so základným princípom regulácie trhov, čo vedie k výsledkom, že veľkosť podniku podľa § 16 ods. 4 písm. a) zákona určený na základe trhových podielov vo vzťahu k takto definovanému relevantnému trhu sa v časovom priebehu nemení a každá z uvedených spoločností má 100% trhový podiel na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej sieti. Podľa spoločnosti Orange Slovensko nie je to tento sub-trh, ktorý má byť predmetom ex ante analýzy, ale veľkoobchodný trh č. 9 ako celok.

Spoločnosť Orange Slovensko sa odvoláva aj na stanovisko Protimonopolného úradu Slovenskej republiky k analýze predmetného trhu zo dňa 08. 01.2009 a pripája sa k nemu, avšak nesúhlasí s názorom Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, že relevantné trhy majú byť tri, nakoľko pri ex ante regulácii je relevantný trh určený vopred, a to ako trh jediný. Podľa spoločnosti Orange Slovensko už z definície vyplýva, že samotný trh je trhom poskytovania služby medzi mobilnými sieťami alebo medzi mobilnými a fixnými sieťami, teda rozsah poskytovanej služby medzi sieťami popisuje stav kedy podnik terminuje vo vlastnej sieti volania originované v iných sieťach. Na jednom trhu nemôže pôsobiť podnik so 100 % podielom, ak samotná definícia predpokladá viac sietí a ak tieto viaceré siete aj reálne existujú. Dôsledné použitie logiky o 100% podiele na relevantnom trhu by naopak znamenalo, že spoločnosť Orange Slovensko ukončuje vo vlastnej sieti len tie volania, ktoré boli v jej vlastnej sieti aj zostavené.

Pre posudzovanie efektívnej súťaže na trhu je v neposlednom rade podstatná aj existencia konkurencie, resp. konkurentov, ako sa predpokladá v § 16 ods. 3 písm. k) zákona o elektronických komunikáciách, a preto aspekt konkurencie nemôže byť pri posudzovaní rozsahu relevantného trhu opomenutý.

Spoločnosť Orange Slovensko nesúhlasí s prezentovaným názorom, že „je podnikom pôsobiacim na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko“ nakoľko v zmysle definície trhu je spoločnosť Orange Slovensko spoločnosťou, ktorá pôsobí na trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, to jest na trhu ukončovania volania vo všetkých sieťach, a nie napr. na trhoch ukončenia volaní, prípadne na trhu ukončenia volania v jednotlivých sieťach. Kritérium podľa § 16 ods. 4 písm. a) o elektronických komunikáciách – veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu jednoznačne určuje logiku a zmysel analýzy – trhový podiel analyzovaného podniku vo vzťahu k trhu, t.j. trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Rovnako podľa spoločnosti Orange Slovensko nie je možné súčasne uviesť, že na jednom trhu má spoločnosť Orange Slovensko podiel viac ako 40 %, a na druhom trhu 100 % bez toho, aby sme neurčili, že ide o 2 rozdielne trhy. Ex ante analýza trhu môže byť ale vykonaná len na jednom z týchto trhov, a to na tom, ktorý zodpovedá definícii v zozname trhov.

Stanovisko úradu:

K námietke spoločnosti Orange Slovensko, že úrad pri hodnotení trhu prevzal prístup európskych štruktúr o 100% trhovom podiele každého operátora na trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, čiže v individuálnych vlastných sieťach, pričom tento prístup vykazuje logicky zásadnú vadu, úrad uvádza, že pokladá za správne pri analýze okrem zákona postupovať aj v súlade s predpismi regulačného rámca EÚ pre oblasť elektronických komunikácií a s ostatnými príslušnými dokumentmi Európskej komisie. Úrad vychádzal najmä z Vysvetľujúceho memoranda k Odporúčaniu Komisie zo 17. decembra 2007 o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu *ex ante* v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES (C(2007)5406). Rovnako postupovali aj ostatné národné regulačné orgány.

Úrad teda trvá na svojom vyjadrení uvedenom v analýze, že všetci mobilní operátori majú 100% trhovú podiel na trhoch ukončenia volania vo svojej vlastnej sieti. Ako úrad v analýze uviedol, terminácia volaní v jednotlivých mobilných telefónnych sieťach nie je vzájomne zastupiteľná služba, vzhľadom k tomu pri poskytovaní tejto služby ukončenia volania je vždy príslušné volanie ukončené v konkrétnom koncovom bode mobilnej telefónnej siete určenom špecifickou sieťovou adresou a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť v inom koncovom bode siete, v inej sieti, na inej špecifickej sieťovej adrese. Službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach môže poskytovať výhradne iba ten podnik, do siete ktorého je pripojený volaný účastník. Z uvedeného vyplýva, že spoločnosť Orange Slovensko je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Orange Slovensko a má 100% trhovú podiel na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Orange Slovensko.

Úrad súhlasí s tým, že samotný trh je trhom poskytovania služby medzi mobilnými sieťami alebo medzi mobilnými a fixnými sieťami a teda rozsah poskytovanej služby spočíva v tom, keď jeden podnik terminuje za úplatu vo vlastnej sieti volania originované v iných sieťach.

Úrad ale nesúhlasí s vyjadrením spoločnosti Orange Slovensko, že v zmysle definície trhu je spoločnosť Orange Slovensko spoločnosťou, ktorá pôsobí na trhu ukončenia volania vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach, pretože nie je možné, aby poskytla službu ukončenia volania v inej verejnej mobilnej telefónnej sieti ako vo svojej vlastnej.

K námietke spoločnosti Orange Slovensko ohľadom podielov úrad uvádza, že 100 % trhovú podiel má spoločnosť Orange Slovensko na trhu ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko a cca 46 % trhovú podiel mala spoločnosť Orange Slovensko na trhu ukončenia volania vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach k 30.12.2008, čo úrad uviedol aj v analýze.

Tento trh je definovaný ako veľkoobchodná služba ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, na Slovensku pôsobia 3 mobilní operátori, preto tento trh sa skladá z 3 subtrhov – trh ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko, trh ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko a trh ukončenia volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia.

Európska komisia nemala žiadne pripomienky k takto určeným podielom a k takejto definícii tohto relevantného trhu, vzhľadom k tomu, že sa úrad držal jej pokynov.

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko k vyhodnoteniu kritéria podľa § 16 ods. 4 písm. b) zákona o elektronických komunikáciách - ovládanie unikátneho zariadenia, rozsah obmedzení vstupu na relevantný trh a z toho vyplývajúca miera efektívnej súťaže

Skutočným limitujúcim faktorom počtu mobilných operátorov je podľa spoločnosti Orange Slovensko ich záujem o vybudovanie siete, nie frekvencie, a už vôbec nie množiny účastníckych čísel. V kontexte posudzovania unikátности považuje spoločnosť Orange Slovensko za správne oddelovať vlastníctvo siete a možnosť jej zriadenia (ako súkromného vlastníctva) od dispozície s frekvenciami alebo číselnými množinami (ako podnikmi využívanej verejnoprávnej komodity). Doteraz sa vždy potvrdilo, tak na Slovensku, ako aj v iných členských štátov Európskej únie, že v prípade existencie záujmu o zriadenie siete (a poskytovanie mobilných služieb) sa s ohľadom na dôležitosť mobilnej komunikácie vhodné frekvencie vždy našli. Nové technológie umožňujú poskytovať mobilné služby v stále širšom okruhu frekvenčných pásiem. Ostatným a relatívne veľmi čerstvým príkladom z tuzemska je napokon výberové konanie na frekvencie v pásme 870 MHz z r. 2008. Dostatok voľných množín účastníckych čísel z rozsahu +421 94x xxx xxx je zrejmý z číslovacieho plánu.

Spoločnosť Orange Slovensko považuje deklarovaný záujem úradu o vypísanie ďalšieho výberového konania len za čiastočne rozhodujúci. Iniciátorom takéhoto výberového konania totiž môže byť na základe § 32 ods. 2 zákona rovnako aj záujemca o pridelenie frekvencie.

Stanovisko úradu:

Úrad opakovane uvádza, že verejné mobilné telefónne siete prevádzkované na Slovensku sú sieťami, ktoré nie sú ľahko duplikovateľné a bez prístupu k nim, v tomto prípade bez prepojenia s nimi by mohlo dôjsť k obmedzeniu súťaže pri poskytovaní mobilných služieb elektronických komunikácií.

Vybudovanie vlastnej verejnej mobilnej siete s porovnateľnými kvalitatívnymi ukazovateľmi iným podnikom nie je objektívne možné, pretože úrad podľa plánu využívania frekvenčného spektra nemá k dispozícii frekvencie potrebné na zriadenie porovnateľnej verejnej mobilnej telefónnej siete. Úrad súhlasí s vyjadrením spoločnosti Orange Slovensko, že celoplošnú mobilnú sieť je možné vybudovať už za dva roky napriek vysokej miere rizika spojenej s návratnosťou vynaložených investícií i napriek časovej náročnosti, ale podnik môže prevádzkovať verejnú mobilnú telefónnu sieť a poskytovať prostredníctvom nej služby len ak má pridelené príslušné frekvenčné pásmo. Úrad je oboznámený o existencii voľných množín účastníckych čísel z číslovacieho plánu, ale svojimi vyjadreniami chcel podotknúť, že na poskytovanie služieb prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete sú potrebné okrem pridelených frekvencií aj číselné množiny, ktoré prideliť úrad.

Prevod individuálneho povolenia je po splnení zákonom stanovených podmienok možný, ale v takomto prípade by sa jednalo o nadobudnutie existujúcej siete a nie o jej vybudovanie, čiže nešlo by o novú sieť, ale len o iného vlastníka tej istej siete.

Napriek tomu, že iniciátorom výberového konania môže byť podľa § 32 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách aj záujemca o pridelenie frekvencie a napriek tomu, že v oblasti elektronických komunikácií vývoj technológií rýchlo napreduje, úrad je presvedčený, že do vykonania tretieho kola analýzy nenastane situácia, že na Slovensko vstúpi ďalší mobilný operátor, ktorý by vybudoval vlastnú verejnú mobilnú sieť s porovnateľnými kvalitatívnymi ukazovateľmi ako majú siete súčasných slovenských mobilných operátorov a ktorý by iným podnikom začal poskytovať službu ukončenia hlasových volaní vo svojej vlastnej sieti.

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko k vyhodnoteniu kritéria podľa § 16 ods. 4 písm. c) zákona o elektronických komunikáciách - existencia technologicky podmienených výhod

Žiaden z mobilných operátorov technologicky podmienenou výhodou nedisponuje. Z hľadiska technologicky podmienených výhod je podľa spoločnosti Orange Slovensko nižšie pokrytie spoločnosti Telefónica O2 Slovakia výrazne kompenzované možnosťou využívať národný roaming a tak profitovať z kombinácie pokrytia dvoch mobilných sietí súčasne, pretože národný roaming zároveň funguje aj ako záložné riešenie v prípade výpadkov alebo iných problémov v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, pričom spoločnosť Orange Slovensko, ani spoločnosť T-Mobile Slovensko takouto technologicky podmienenou výhodou nedisponuje.

Stanovisko úradu:

Žiadny z mobilných operátorov pôsobiaci na predmetnom trhu nedisponuje technologicky podmienenou výhodou, a ani využívanie národného roamingu úrad nepovažuje za takú trvalú technologicky podmienenú výhodu, ktorá by spoločnosti Telefónica O2 Slovakia zabezpečovala trvalú konkurenčnú výhodu.

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko k vyhodnoteniu kritéria podľa § 16 ods. 4 písm. d) zákona o elektronických komunikáciách - zodpovedajúca vyjednávací sila na strane dopytu

Podľa názoru spoločnosti Orange Slovensko určenie vyjednávací pozície zistením trhových podielov na danom relevantnom trhu nie je smerodajné. Doteraz podľa nej nebol uvedený konkrétny súťažný problém súvisiaci s namietanou nerovnováhou vyjednávací sily na strane dopytu. Neuzatvorenie štandardizovaného dodatku k zmluve o prepojení na obdobie od 1. januára 2009, resp. štandardizovanej novej zmluvy o prepojení je podľa spoločnosti Orange Slovensko dobrým príkladom toho, že v súvislosti s vyjednávací pozíciou spoločnosti Telefónica O2 Slovakia neexistuje na strane spoločnosti Orange Slovensko súťažný problém. Spoločnosť Orange Slovensko rokovala o cenách prepojenia s fixnými aj mobilnými operátormi a s každým podnikom okrem spoločnosti Telefónica O2 Slovakia dospela k dohode, a to aj bez ohľadu na jeho trhový podiel. Neuzavretie dohody spoločností Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia je priamym následkom rezignácie uvedenej spoločnosti na ďalšie rokovaní na konci novembra 2008. O možnosť ovplyvniť záverečné týždne týchto rokovaní sa tak obrala sama spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, nie prevaha vyjednávací sily na strane spoločnosti Orange Slovensko.

Spoločnosť Orange Slovensko v žiadnom prípade nemohla uzavrieť dohodu so spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia s inou cenou ako bola dohodnutá s ostatnými podnikmi elektronických komunikácií.

Stanovisko úradu:

Úrad trvá na svojom vyjadrení, že vyjednávací sila spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko je výrazne vyššia ako vyjednávací sila spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, a že vyhodnotenie tohto kritéria je možné aj na základe vyhodnotenia trhových podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach. Je zrejmé, že operátor, ktorý nemá ani 10% podiel zákazníkov vo všetkých verejných telefónnych sieťach si nemôže diktovať

podmienky tak ako operátor so 40% podielom zákazníkov, pričom ich vyjednávací sila je výrazne odlišná.

Tvrdenie úradu potvrdzuje aj skutočnosť, že napriek § 28 zákona o elektronických komunikáciách, podľa ktorého je poskytovateľ povinný viesť rokovania o prepojení sietí a prepojiť siete v primeranej lehote a za primeraných podmienok, doposiaľ spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, ako jediná nemá uzatvorený dodatok k zmluve o prepojení sietí ani so spoločnosťou Orange Slovensko a ani so spoločnosťou T-Mobile Slovensko, pričom jediným sporným bodom je cena za ukončenie volania.

Argument, že spoločnosť Orange sa nemohla dohodnúť na cene za termináciu do svojej siete inak ako sa dohodla s ostatnými podnikmi nie je dostatočný, vzhľadom k tomu, že:

- pri uzatváraní dodatku k zmluve o prepojení sietí medzi spoločnosťami Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia nešlo len o výšku ceny za ukončenie volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko, ale šlo aj o výšku ceny, ktorú je spoločnosť Orange Slovensko ochotná uhradiť za ukončenie volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia,
- v prípade, že by sa spoločnosť Orange Slovensko dohodla so spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia na nižšej cene za ukončenie volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko akú mala dohodnúť s ostatnými podnikmi elektronických komunikácií, tieto podniky by bez pochyb radi pristúpili k zníženiu ceny za ukončenie volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko.

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko k vyhodnoteniu kritéria podľa § 16 ods. 4 písm. g) zákona o elektronických komunikáciách - úspory z rozsahu

Spoločnosť Orange Slovensko vo svojom vyjadrení namieta, že tvrdenie úradu, že spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko dosahujú úspory z rozsahu v omnoho väčšom rozsahu ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, nie je podložené analýzou dát získaných v priebehu procesu analýzy trhu a ekonomickým výpočtom.

Spoločnosť Orange Slovensko ďalej podotkla, že v prípade informačných systémov platí, že úspory z rozsahu materskej spoločnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. majú zásadný úsporný vplyv na úspory z rozsahu dcérskej spoločnosti Telefónica O2 Slovakia v Slovenskej republike, a to v podstatne väčšej miere ako v prípade operátora budovaného od základu (ako sa kedysi budoval Globtel, a.s.), spoločnosť Telefónica O2 Slovakia totiž nebola budovaná ako nový operátor, ale len ako rozšírenie existujúcich českých operácií v najúspornejšom prípustnom rozsahu o Slovensko, a tak je aj dodnes vykazovaná. Otvorene povedané, ide vlastne len o geografické rozšírenie dominantného českého operátora, s rozsiahlym využitím českého materiálneho, administratívno-technického a aj personálneho zázemia. Na základe uvedeného spoločnosť Orange Slovensko považuje posúdenie tohto kritéria za nedostatočné bez presného kvalitatívneho určenia aké úspory jednotlivé spoločnosti dosahujú a kvantifikácie týchto úspor z rozsahu.

Stanovisko úradu:

Ako úrad uviedol aj v analýze, úspory z rozsahu predstavujú zníženie jednotkových nákladov v dôsledku vysokého objemu produkcie a s rastúcou prevádzkou siete sa znižujú jednotkové náklady. Vzhľadom na objem prevádzky spoločností Orange Slovensko úrad

konštatuje, že spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko dosahujú úspory z rozsahu pri poskytovaní verejnej mobilnej telefónnej služby v omnoho väčšom rozsahu ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, pretože v roku 2007 dosahovali až dvadsať násobne vyšší objem prevádzky a v roku 2008 až sedem násobne vyšší objem prevádzky ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia. Úspory z rozsahu sa priamo týkajú prevádzky a vzhľadom k tomu, že sú vyjadrením nákladov na jedného zákazníka je zrejmé, že pri sedem násobne vyššom počte zákazníkov, s čím súvisí aj vyšší počet ukončených minút, vynakladá podnik nižšie jednotkové náklady. Úrad nepokladá za potrebné dokazovať toto svoje tvrdenie výpočtami.

Úrad neposudzuje úspory z rozsahu materskej spoločnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. Úspory z rozsahu 100% vlastníka spoločnosti Telefónica O2 Slovakia nemajú vplyv na úspory z rozsahu spoločnosti Telefónica O2 Slovakia v Slovenskej republike.

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko k vyhodnoteniu kritéria podľa § 16 ods. 4 písm. l) zákona o elektronických komunikáciách - prekážky vstupu na relevantný trh

Podľa názoru spoločnosti Orange Slovensko žiadna z identifikovateľných prekážok vstupu na trh nie je trvalého ani dlhodobého charakteru a relatívny význam všetkých sa v čase znižuje, a to vrátane disponibilných frekvenčných rozsahov, čo preukázal tak vstup spoločnosti Telefónica O2 Slovakia na trh, ako aj výberové konanie na 4. mobilného operátora z leta 2008. Pri súčasnom stave a rýchlosti technologického pokroku, ktorý v pravidelných intervaloch predpokladá náročnú výmenu technológií a výmenu alebo zahusťovanie existujúcej siete aj etablovanými podnikmi nejde podľa spoločnosti Orange Slovensko v prípade existujúcej siete o žiadnu významnú výhodu na trhu alebo prekážku vstupu na tento trh z titulu technických prekážok.

Stanovisko úradu:

Úrad v analýze rozčlenil prekážky vstupu na strategické, ekonomické, časové a technické. Napriek tomu, že význam niektorých z nich sa časom znižuje napr. poplatok za právo používať pridelené frekvencie, cena za zriadenie siete ako celku ako aj náklady na nákup jednotlivých komponentov, tak význam iných sa naopak zväčšuje napr. zväčšujúca sa penetrácia trhu. Všetky tieto prekážky predstavujú pre novostupujúci podnik také bariéry, ktoré musí tento podnik byť schopný prekonať, ak chce vstúpiť na trh a stať sa efektívnym mobilným operátorom.

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko k vyhodnoteniu kritéria podľa § 16 ods. 4 písm. m) zákona o elektronických komunikáciách - súčasný stav súťáže

Spoločnosť Orange Slovensko vo svojom vyjadrení uviedla, že ceny za ukončenie národných volaní sú cenami uplatňovanými na národnom trhu, medzi národnými operátormi, a preto je rozhodujúce ich vyjadrenie v národnej mene, ktorou bola až do 31. 12. 2008 slovenská koruna, vyjadrenie v eure je rozhodujúce až od 01.01.2009. Podstata skreslenia vývoja cien mobilnej terminácie na Slovensku pri porovnávaní v eure spočíva najmä vo výraznom a bezprecedentnom posilňovaní kurzu slovenskej koruny.

Podľa názoru spoločnosti Orange Slovensko ak má byť regulácia účelná, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu na národnom trhu, zohľadňovať konkrétny súťažný problém

a národné špecifiká, a nie preberať regulačné opatrenia iných členských štátov alebo priemer EÚ. Spoločnosť Orange Slovensko pripúšťa, že reálna stagnácia výšky prepojovacích poplatkov by bola súťažným problémom, vzhľadom k tomu, že v rámci EÚ ceny za prepojenie pravidelne klesali, avšak takáto situácia sa v Slovenskej republike nestala. Takýmto súťažným problémom však podľa spoločnosti Orange Slovensko v žiadnom prípade nie je virtuálna stagnácia, vyjadrená v eure v čase, keď ešte nebolo národnou menou Slovenskej republiky a keď národné ceny za prepojenie klesali rovnako výrazne alebo výraznejšie ako v štátoch eurozóny.

Spoločnosť Orange Slovensko nesúhlasí s vyjadrením úradu, že trhový podiel spoločnosti Telefónica O2 Slovakia rastie príliš pomaly, a že ukladanie povinností má za cieľ vytvoriť otvorenú a funkčnú súťaž na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní

Stanovisko úradu:

Úrad sa už k vplyvu posilňovania výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru na výšku terminačných poplatkov vyjadril na str. 31 tohto rozhodnutia. Napriek vstupu ďalšieho mobilného operátora spoločnosti Telefónica O2 Slovakia nie je badať, že by výrazne klesli podiely spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach, ani že by mobilní operátori boli vystavení väčšiemu tlaku, čo dokazuje aj doposiaľ neuzavretá dohoda o výške terminačných poplatkov na rok 2009 medzi spoločnosťou Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko na jednej strane a spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia na strane druhej.

Úrad súhlasí s vyjadrením spoločnosti Orange Slovensko, že ak má byť regulácia účelná, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu na národnom trhu, zohľadňovať konkrétny súťažný problém a národné špecifiká. Úrad pokladá za správne a nevyhnutné pri analýze okrem zákona postupovať aj v súlade s predpismi regulačného rámca EÚ pre oblasť elektronických komunikácií a s ostatnými príslušnými dokumentmi EK.

Úrad zastáva názor, že navrhované povinnosti zodpovedajú zistenému stavu na relevantnom trhu vzhľadom k tomu, že všetci traja operátori majú 100% trhový podiel na trhoch ukončenia volania vo svojej sieti. Všetky navrhované povinnosti sú primerané účelu a sú odôvodnené.

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko k uloženým povinnostiam:

Napriek tomu, že spoločnosť Orange Slovensko nepochybuje o prácnosti spracovania neobvyklého množstva rôznych podaní a podnetov, ktoré úrad musel a musí riešiť v súvislosti s komplikovanou situáciou ohľadom údajnej nedohody o cenách za prepojenie uplatňovaných od 01.01.2009, nesúhlasí s názorom úradu, že ide o najväčší súťažný problém na trhu mobilnej terminácie. Spoločnosť Orange Slovensko opakovane uviedla, že prepojenie si zachováva všetky náležitosti definované v § 28 zákona a každý mesiac si zmluvné strany riadne vystavujú faktúry na ceny za prepojenie v ustálenej výške, dohodnutej s tretími stranami. Medzioperátorské nezrovnalosti tak nemajú podľa spoločnosti Orange Slovensko na trh mobilnej terminácie žiaden reálny vplyv a vôbec sa netýkajú súvisiacich maloobchodných trhov alebo iných práv a povinností tretích osôb. Spoločnosť Orange Slovensko namietala, že v konečnom znení analýzy nie je dostatočne analyzovaný reálny stav súťaže na trhu a osobitne nie je identifikovaný žiadny relevantný súťažný problém (údajnú nedohodu za takýto súťažný problém považovať nemožno) a nie sú v nej uvedené ani skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že na relevantnom trhu nie je

efektívna súťaž, t.j. taký stav ktorý významnému podniku umožňuje správať sa nezávisle na vôli ostatných podnikov.

Spoločnosť Orange Slovensko sa nestotožňuje ani s tvrdením úradu, že navrhované povinnosti sú primerané, odôvodnené a potrebné. Podľa spoločnosti Orange Slovensko tvrdenie úradu „vzhľadom na motiváciu mobilných operátorov určovať ceny za ukončenie volania výrazne nad ich nákladmi“ je natoľko zásadné a prejudikatívne, že nemôže byť dost' dobre vyslovené bez jasných a pádných dôkazov, obzvlášť keď trendy vývoja cien a stavu na trhu v priebehu celého sledovaného obdobia, ako aj vývoj kurzu slovenskej koruny voči euru a ďalšie faktory spomenuté vyššie v čl. II a III svedčia jednoznačnému smerovaniu trhu k úplne efektívnej súťaži.

Z dôvodov uvedených vyššie spoločnosť Orange Slovensko považuje za primerané buď zachovanie súčasného rozsahu povinností uložených spoločnosti Orange Slovensko alebo jeho zúženie.

Stanovisko úradu:

Podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, ak úrad na základe analýzy relevantného trhu zistí, že nedostatok efektívnej súťaže umožňuje významnému podniku požadovať neprimerané ceny, je oprávnený uložiť významnému podniku pri poskytovaní špecifických druhov prístupu alebo prepojenia na príslušných trhoch povinnosť uložiť povinnosť nákladovej orientácie, pričom účelom regulácie cien v zmysle zákona o elektronických komunikáciách má byť podpora efektivity a súťaže a na zabezpečenie čo najväčšieho prospechu pre spotrebiteľov. Ako už úrad viackrát uviedol, spoločnosť Orange Slovensko je významným podnikom na trhu ukončovania volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Orange Slovensko a je jedinou spoločnosťou ukončujúcou volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko. Úrad na základe vykonaného šetrenia a výsledkov opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 zistil, že podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách spoločnosť Orange Slovensko má na veľkoobchodnom trhu č. 9 taký vplyv a také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov a tento nedostatok efektívnej súťaže jej umožňuje požadovať neprimerane vysoké ceny. Dôsledkom toho, že spoločnosť Orange požadovala neprimerane vysoké ceny, je neuzavretie dohody o cene za ukončenie volaní medzi spoločnosťami Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia. O vhodnosti a primeranosti riešenia problému neprimeraných cien prostredníctvom uloženia povinnosti nákladovej orientácie niet pochyb. Úrad pri regulácii podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách má prihliadať na odporúčania a usmernenia Európskej komisie. Z vyjadrení Európskej komisie k analýze predmetného trhu, ako aj k návrhu metódy kalkulácie cien za ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach je zrejmé stanovisko Európskej komisie, že regulovať poplatky za ukončenie volaní na Slovensku pokladá za nevyhnutné. Európska komisia uviedla, že je znepokojená neprítomnosťou cenovej regulácie na trhoch služieb ukončenia mobilného volania na Slovensku. Určovanie sadzieb služieb ukončenia volania bolo ponechané bez regulácie a ich výška závisela iba od výsledkov rokovaní medzi jednotlivými operátormi, čo následne nevedlo k sadzbám, ktoré by zohľadňovali efektívne náklady. Obchodné rokovania ďalej priniesli na trh právnu neistotu, ktorej odrazom je aj fakt, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia nemohla dosiahnuť dohodu s ďalšími dvoma operátormi mobilných sietí a úradu sa nepodarilo vyriešiť spory, ktoré vznikli počas týchto obchodných rokovaní.

Európska komisia opätovne zdôraznila dôležitosť uloženia povinnosti cenovej regulácie a nákladovej orientácie pri výpočte efektívnych sadzieb za službu ukončenia volania v mobilných

sieťach a vyzvala úrad, aby v čo najkratšom čase zabezpečil „dráhu sklzu“, čím by sa dosiahol významný pokrok smerom k dosiahnutiu úrovne efektívnych nákladov ešte v priebehu tohto obdobia prieskumu trhu.

Európska komisia vydala Odporúčanie o regulačnom zaobchádzaní s prepojavacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ zo 07.05.2009 a vysvetľujúce memorandum „Explanatory note“ k tomuto odporúčaníu, v ktorom vysvetľuje z akých dôvodov pokladá regulovanie terminačných poplatkov za potrebné a aký účel to má splniť.

Na základe vyššie uvedeného úrad pokladá uloženie povinnosti nákladovej orientácie za odôvodnené a primerané. Implementáciou povinnosti stanoviť cenu tak, aby táto obsahovala iba náklady spojené s poskytovaním tejto služby, a aby do tejto ceny neboli započítané aj tie náklady, ktoré s touto službou nesúvisia, úrad dosiahne nákladovo orientované ceny.

Ako už úrad uviedol vyššie, mobilní operátori si navzájom deklarovali, že od 01.01.2009 si budú účtovať ceny za prepojenie sietí v takej výške ako účtujú ostatným podnikom, s ktorými uzavreli dodatky k zmluvám o prepojení sietí. Napriek tomu, nakoľko do dnešného dňa nebola dosiahnutá dohoda o cenách za prepojenie, od 01.01.2009 nie je medzi spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia a medzi spoločnosťami Orange Slovensko a spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia zmluvný právny vzťah upravujúci vzájomné práva a povinnosti týkajúce sa prepojenia. Plnenie spočívajúce v ukončovaní volaní, uskutočňované medzi spoločnosťami Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia navzájom, je len faktické a neexistuje preň žiadny právny dôvod. V rámci riešenia sporu medzi podnikmi a vzhľadom na dlhodobú a pretrvávajúcu neexistenciu dohody o cenách za prepojenie a možnosť ohrozenia záujmov koncových užívateľov úrad vydaním vyššie spomínaných predbežných opatrení zo dňa 31.07.2009 určil výšku poplatkov za prepojenie – ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach, ktoré si majú vzájomne účtovať mobilní operátori až do právoplatného ukončenia konania vo veci samej alebo až do uzavretia zmluvy o prepojení podľa § 28 zákona o elektronických komunikáciách na rok 2009.

Úrad napriek tomu, že aj § 28 zákona o elektronických komunikáciách hovorí o povinnosti rokovať o prepojení sietí a za primeraných podmienok ich prepojiť, chce explicitne uložiť túto povinnosť aj podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách, aby každý podnik s významným vplyvom na veľkoobchodnom trhu č. 9 musel rokovať o prepojení sietí a poskytnúť prepojenie sietí spolu so súvisiacimi povinnosťami podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách.

Vyjadrením, že táto povinnosť plne korešponduje s charakterom služby terminácie chcel úrad podčiarknuť súvislosť prepojenia sietí a terminácie hlasových volaní.

Podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách je úrad oprávnený uložiť významnému podniku v súvislosti s prepojením povinnosť splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o prepojenie sietí, o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov, najmä v prípadoch, ak zistí, že jeho odmietnutie alebo neprimerané okolnosti a podmienky by neumožnili efektívnu súťaž na trhu pre koncových užívateľov alebo neboli v ich záujme. V tomto prípade odmietnutie prepojenia, prípadne neprimerané podmienky prepojenia by mohli spôsobiť, že koncoví zákazníci nejakého fixného, prípadne mobilného operátora by sa nemohli dovolať koncovému účastníkovi spoločnosti Orange Slovensko, čo by nebolo v záujme koncových užívateľov.

Skutočnosť, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia si ponechala tzv. „technické prepojenie“ funkčné, napriek tomu, že jej doposiaľ nebola uložená povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách, nie je dôvodom na to, aby úrad zrušil túto povinnosť uloženú spoločnosti Orange Slovensko po prvom kole analýzy

predmetného relevantného trhu. Práve naopak, úrad uložil túto povinnosť v rovnakom rozsahu aj spoločnosti Telefónica O2 Slovakia ako významnému podniku na veľkoobchodnom trhu č. 9.

Uloženie tejto povinnosti vzhľadom na situáciu na predmetnom trhu, podľa sily jednotlivých podnikov, výšky cien za termináciu, či absenciu zmlúv o prepojení medzi spoločnosťami Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia je podľa názoru úradu dostatočné odôvodnenie.

Na základe uvedeného úrad uvádza, že uloženie všetkých povinností, vrátane povinností cenovej regulácie pokladá za nevyhnutne potrebné, opodstatnené, jasne odôvodnené a primerané a má za cieľ ozdravenie a podporu efektivity súťaže v prospech ostatných konkurentov a koncových užívateľov.

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko k odôvodneniu povinnosti cenovej regulácie:

Spoločnosť Orange Slovensko nepovažuje predmetnú časť stanoviska úradu za dostatočne rozvinutú a podloženú faktami a nesúhlasí s tvrdením úradu, že spoločnosť Orange Slovensko určuje ceny za ukončenie volania výrazne nad nákladmi, resp. mobilný operátori sú motivovaní určovať ceny za ukončenie volania výrazne nad ich nákladmi.

Stanovisko úradu:

K tomuto sa už úrad vyjadril v stanovisku úradu k bodu IV. k stanovisku spoločnosti Orange Slovensko k uloženým povinnostiam.

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko k dôvodom uloženia jednotlivých povinností:

Spoločnosť Orange Slovensko nepovažuje úradom uvedené závery za dostatočne podložené argumentmi a faktami.

Stanovisko úradu:

Výsledkom vykonanej analýzy tohto relevantného trhu bolo zistenie úradu, že na trhu nie je súťaž, pričom dôvody a ciele uloženia jednotlivých povinností sú nasledovné:

Povinnosť transparentnosti má zabezpečiť, aby významné podniky boli povinné zverejňovať informácie týkajúcich sa technickej špecifikácie, vlastností sietí, zmluvných podmienok prepojenia, informácií o doplnkových službách, čiže informácií súvisiacich s poskytovaním služby ukončovania volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, vrátane cien za tieto služby. Úrad rozhodnutím určuje aké informácie je významný podnik povinný zverejniť, ich požadovanú úroveň a spôsob ich zverejnenia. Zverejňovanie vyššie špecifikovaných informácií umožní, aby podniky pôsobiace na maloobchodných trhoch poskytovania hlasových služieb alebo podniky, ktoré majú záujem prepojiť sa so sieťou niektorého mobilného operátora, získali základné informácie o podmienkach poskytovania služby ukončovania volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Povinnosť nediskriminácie má zabezpečiť, aby významný podnik uplatňoval voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytoval informácie

a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Významný podnik tak nesmie uplatňovať diskriminačné podmienky a ukončenie volaní musia významné podniky poskytovať tak fixným ako aj mobilným operátorom za tých istých podmienok, vrátane ceny. Vzhľadom k tomu, že doposiaľ nedošlo k podpísaniu dodatkov medzi spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia a zvyšnými dvomi mobilnými operátormi, spoločnosťou T-Mobile Slovensko a spoločnosťou Orange Slovensko, uloženie transparentnosti a následnej nediskriminácie je účinným nástrojom na zabezpečenie rovnakých podmienok pri poskytovaní tých istých služieb.

Povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách úrad explicitne uložil napriek tomu, že § 28 zákona hovorí o povinnosti rokovať o prepojení sietí. K tejto povinnosti sa už úrad podrobnejšie vyjadril vyššie.

Povinnosť nákladovej orientácie cien za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti – cieľom uloženia tejto povinnosti je zníženie cien za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Významný podnik je povinný stanoviť cenu za veľkoobchodnú službu ukončenie hlasového volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti tak, aby táto obsahovala iba náklady spojené s poskytovaním tejto služby, a aby do tejto ceny neboli započítané aj tie náklady, ktoré s touto službou nesúvisia, podľa metódy kalkulácie cien určenej úradom samostatným rozhodnutím, ktoré úrad podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách uverejní vo vestníku úradu. K tejto povinnosti sa už úrad podrobnejšie vyjadril vyššie.

Povinnosť viesť oddelenú evidenciu je potrebná aby bolo možné získať prehľadné informácie o štruktúre nákladov, výnosoch a vloženom kapitále, ktoré súvisia s poskytovaním služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach. Uvedené údaje musia vychádzať z účtovných závierok významných podnikov overených audítorom. Úrad špecifikoval metodiku oddelenej evidencie v systéme účtovníctva z akej sa má vychádzať pri alokácii nákladov na službu ukončovania volania, štruktúru členenia nákladov v akej majú významné podniky predložiť úradu ako aj lehoty na predloženie.

Bez uloženia tejto povinnosti by úrad nemohol skontrolovať plnenie povinnosti nákladovej orientácie, vzhľadom k tomu, že by nemal potrebné informácie o jednotlivých nákladových položkách.

Vzhľadom k tomu, že úrad je tzv. sektorový regulátor a v zásade jeho úlohou je rozhodovať ex ante, t.j. určiť rámec a konkrétne pravidlá budúceho správania sa podnikateľov uloží všetky tieto povinnosti všetkým trom významným podnikom na tomto trhu.

Všetky navrhované povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov. Úrad ukladá tieto povinnosti podľa zákona o elektronických komunikáciách z dôvodu, aby na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní boli na trhu vytvorené podmienky pre vznik konkurenčného prostredia a na skutočnú podporu súťaže na tomto trhu. Ukladanie týchto povinností má za cieľ vytvorenie otvorenej a funkčnej súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní, vznik efektívnej konkurencie a potlačenie protisúťažného konania, ktoré by sa s najväčšou pravdepodobnosťou na tomto trhu mohlo

vyskytnúť, pričom o ich odôvodnenosti, objektívnosti a primeranosti niet pochyb. Úrad pokladá uloženie týchto povinností za odôvodnené a primerané stavu súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní a na riešenie potenciálnych súťažných trhových problémov. Ide o povinnosti, ktoré napĺňajú v súlade s regulačným rámcom účel ex ante regulácie a odrážajú skutočný stav na danom trhu. Uloženie všetkých navrhovaných povinností je v súlade so stavom súťaže a ich efekt napĺňa vyššie uvedené princípy.

Stanovisko spoločnosti Orange Slovensko:

1. *Spoločnosť Orange Slovensko žiada úrad o vysvetlenie pojmu výrazné slovenské národné špecifiká*
2. *Spoločnosť Orange Slovensko považuje komplikácie spojené s prepojením sietí spoločnosť Orange Slovensko a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia v r. 2009 za právny, ale v žiadnom prípade nie za závažný súťažný problém na trhu terminácie, so zanedbateľnými dopadmi na súťažiteľov a s nulovým reálnym vplyvom na predmetný trh, tieto komplikácie sa netýkajú súvisiacich maloobchodných trhov alebo iných práv a povinností tretích osôb.*
3. *Podľa spoločnosti Orange Slovensko uloženie povinnosti prístupu podľa § 21 zákona ani pri namietanej absencii zmluvných vzťahov „slabších súťažiteľov“ na trhu, užívateľov ani samotnú súťaž nijako neochráni.*

Stanovisko úradu:

Pod pojmom slovenské národné špecifiká úrad chápe špecifické charakteristiky a ukazovatele týkajúce sa mobilných operátorov pôsobiacich na Slovensku – počet mobilných operátorov, ich podiely vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa jednotlivých ukazovateľov, výška terminačných poplatkov a ich vývoj, absenciu zmlúv o prepojení atď.

Úrad nesúhlasí so spoločnosť Orange Slovensko a považuje neuzavretie zmluvy o prepojení so spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia v r. 2009 za závažný súťažný problém na trhu terminácie, ktorý má dopad tak na veľkoobchodný trh terminácie ako aj na súvisiaci maloobchodný trh hlasových volaní.

Úrad napriek tomu, že aj § 28 zákona o elektronických komunikáciách hovorí o povinnosti rokovať o prepojení sietí a za primeraných podmienok ich prepojiť, chce explicitne uložiť túto povinnosť aj podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách, aby každý podnik s významným vplyvom na veľkoobchodnom trhu č. 9 musel rokovať o prepojení sietí a poskytnúť prepojenie sietí spolu so súvisiacimi povinnosťami podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách.

Spoločnosť Orange Slovensko doplnila vyjadrenie k začiatku správneho konania vyjadrením k výzve pred vydaním rozhodnutia, v ktorom uviedla nasledovné pripomienky ku konečnému zneniu analýzy príslušného relevantného trhu zo dňa 27.03.2009:

Pripomienky spoločnosti Orange Slovensko k vyhodnoteniu kritéria podľa § 16 ods. 4 písm. d) zákona o elektronických komunikáciách vyjednávacia sila na strane dopytu

Podľa názoru spoločnosti Orange Slovensko vzhľadom k tomu, že trhové podiely jednotlivých podnikov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa počtu

aktívnych zákazníkov, podľa počtu terminovaných minút, ako aj podľa výšky výnosov za ukončenie volaní sa priebežne menili, pričom v prípade trhového podielu počítaného podľa počtu terminovaných minút sa v ostatných troch rokoch každoročne menilo aj poradie prvého a druhého podniku na relevantnom trhu ukončenia volaní, je zrejmé priebežné narastanie trhového podielu spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, a teda aj zostrovanie súťaže medzi všetkými mobilnými operátormi. Spoločnosť Orange Slovensko nesúhlasí so záverom úradu, že trhové podiely jednotlivých súťažiteľov sa výrazne nemenili len preto, že neklesli pod 40 % a že vyjednávací sila spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je obmedzená vzhľadom na jej malé trhové podiely. Podľa spoločnosti Orange Slovensko najzásadnejším faktorom, ktorý negatívne ovplyvnil vyjednávaciu silu spoločnosti Telefónica O2 Slovakia pri ostatných rokovaníach o cenách za prepojenie mobilných sietí bolo ich vlastné, jednostranné rozhodnutie z 24.11.2008 týchto rokovaní sa viac nezúčastňovať.

Stanovisko úradu:

Úrad sa k tomuto kritériu už vyjadril na stranách 35 a 36 tohto rozhodnutia. Úrad trvá na svojom vyjadrení, že vyjednávací sila spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko je výrazne vyššia ako vyjednávací sila spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, a že vyhodnotenie tohto kritéria je možné aj na základe vyhodnotenia trhových podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach. Je zrejmé, že operátor, ktorý nemá ani 10% podiel zákazníkov vo všetkých verejných telefónnych sieťach si nemôže diktovať podmienky tak, ako operátor s viac ako 40%-ným podielom zákazníkov, vzhľadom k tomu, že ich vyjednávací sila je výrazne odlišná. Tvrdenie úradu potvrdzuje aj skutočnosť, že napriek § 28 zákona o elektronických komunikáciách, podľa ktorého je poskytovateľ povinný viesť rokovania o prepojení sietí a prepojiť siete v primeranej lehote a za primeraných podmienok, doposiaľ spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, ako jediná nemá uzatvorený dodatok k zmluve o prepojení sietí ani so spoločnosťou Orange Slovensko a ani so spoločnosťou T-Mobile Slovensko, pričom jediným sporným bodom je cena za ukončenie volania.

Pripomienky spoločnosti Orange Slovensko k vyhodnoteniu kritéria podľa § 16 ods. 4 písm. g) zákona o elektronických komunikáciách úspory z rozsahu:

Spoločnosť Orange Slovensko uviedla, že viac ako sedemnásobne vyšší objem prevádzky v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia nemožno automaticky spájať „s omnoho väčším rozsahom“ úspor z rozsahu. Spoločnosť Orange Slovensko síce pripúšťa, že určité úspory pri väčšom rozsahu prevádzky skutočne dosahované sú, ale podľa spoločnosti Orange Slovensko tieto úspory nie sú nijako výrazné, ani podstatné. Podstatne nižšia prevádzková kapacita spoločnosti Telefónica O2 Slovakia znamená vo vzťahu k nákladom podstatne menej základňových staníc, najmä v hustejšie osídlených oblastiach, kde sa nové základňové stanice budujú prakticky už len kvôli zvýšeniu kapacity siete, nie kvôli pokrytiu a analogickú zásadnú úsporu aj pri všetkých ostatných kapacitne dimenzovaných komponentoch siete.

Stanovisko úradu:

Ako úrad uviedol aj v analýze, úspory z rozsahu predstavujú zníženie jednotkových nákladov v dôsledku vysokého objemu produkcie a s rastúcou prevádzkou siete sa znižujú jednotkové náklady. Vzhľadom na objem prevádzky spoločností Orange Slovensko úrad konštatoval, že spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko dosahujú úspory z rozsahu pri poskytovaní verejnej mobilnej telefónnej služby v omnoho väčšom rozsahu ako spoločnosť

Telefónica O2 Slovakia, pretože v roku 2007 dosahovali až dvadsať násobne vyšší objem prevádzky a v roku 2008 až sedem násobne vyšší objem prevádzky ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia. Úspory z rozsahu sa priamo týkajú prevádzky a vzhľadom k tomu, že sú vyjadrením nákladov na jedného zákazníka je zrejmé, že pri sedem násobne vyššom počte zákazníkov, s čím súvisí aj vyšší počet ukončených minút, vynakladá podnik nižšie jednotkové náklady. Úrad nepokladá za potrebné dokazovať toto svoje tvrdenie výpočtami.

Pripomienky spoločnosti Orange Slovensko k vyhodnoteniu kritéria podľa § 16 ods. 4 písm. l) zákona o elektronických komunikáciách prekážky vstupu na trh:

- *frekvenčné spektrum nie je strategickou bariérou vstupu,*
- *získanie administratívneho povolenia nie je strategickou prekážkou vstupu,*
- *získanie administratívneho súčasnej pozície poskytovateľov mobilnej verejnej telefónnej služby nie je strategickou prekážkou vstupu,*
- *zotrvačnosť zákazníkov pri zmene mobilného operátora nie je strategickou prekážkou vstupu,*
- *penetrácia trhu nie je strategickou prekážkou vstupu,*
- *jednorazový poplatok za právo používať pridelené frekvencie nie je ekonomickou bariérou vstupu,*
- *kapitálové investície na zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete a súvisiace technológie nie sú vysoké a nie sú ekonomickou bariérou vstupu,*
- *investičná náročnosť spojená s veľkým rizikom súvisiacim s návratnosťou investícií nie je ekonomickou bariérou vstupu,*
- *počiatočné náklady na získanie zákazníkov nie sú neodôvodnene vysoké a nie sú ekonomickou bariérou vstupu,*
- *zriadenie verejnej mobilnej siete nie je časovo náročné a nie je časovou prekážkou vstupu,*
- *čas potrebný pre vstup a stabilizáciu nového podniku na trhu nie je časovou prekážkou vstupu*
- *získanie významného počtu zákazníkov vzhľadom na návratnosť investícií a dosiahnutie konkurencieschopnosti nie je časovou prekážkou vstupu,*
- *návratnosť investícií nepredlžuje uvedenie nových služieb s vyššou kvalitou a nižšími cenami,*
- *mobilná sieť nie je unikátnym zariadením a nie je preto ani technickou bariérou vstupu,*
- *dynamika technologického vývoja a prudké zmeny v sektore elektronických komunikácií nie sú technickou prekážkou vstupu,*
- *zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete nie je nielen časovou, ale ani technickou prekážkou vstupu.*

Stanovisko úradu:

Úrad trvá na všetkých bariérach uvedených v analýze a opäť konštatuje, že napriek tomu, že v oblasti elektronických komunikácií vývoj technológií rýchlo napreduje a nepredpokladá sa, že by do vykonania tretieho kola analýzy mohla nastať situácia, že by na Slovensko vstúpil ďalší mobilný operátor, ktorý by vybudoval vlastnú verejnú mobilnú telefónnu sieť s porovnateľnými kvalitatívnymi ukazovateľmi ako majú siete súčasných slovenských mobilných operátorov

a ktorý by iným podnikom začal poskytovať službu ukončenia hlasových volaní vo svojej vlastnej sieti.

Úrad zistil aj existenciu trvalých a podstatných prekážok vstupu regulačnej povahy. Na rozdiel od štrukturálnych prekážok, právne alebo regulačné prekážky vstupu nie sú dôsledkom vývoja ekonomických podmienok. Revidované odporúčanie ich v čl. 10 charakterizuje ako prekážky, ktoré sú dôsledkom legislatívnych, administratívnych alebo iných štátnych opatrení, ktoré majú priamy dopad na podmienky vstupu.

Jednorazový poplatok za právo používať pridelené frekvencie nie je najvýznamnejšou bariérou, ale patrí medzi ekonomické vstupné bariéry. Kapitálové investície na zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete a súvisiace technológie sú taktiež veľkou ekonomickou bariérou vstupu.

Úrad považuje za dôležitú bariéru vstupu aj penetráciu trhu. Ak je penetrácia trhu vyššia ako 100%, novovstupujúci operátor by musel počítať so súčasnou pozíciou poskytovateľov mobilnej verejnej telefónnej služby a presvedčiť zákazníkov iných operátorov, aby k nemu prestúpili, alebo aby si kúpili ďalšiu SIM kartu a mali dva alebo viac mobilných telefónov. Preto je súčasná pozícia poskytovateľov služieb a aj samotná penetrácia trhu natoľko významná, že ju úrad označil ako strategickú bariéru. Takisto z toho plynúce získanie významného počtu zákazníkov vzhľadom na návratnosť investícií a dosiahnutie konkurencieschopnosti je časovou prekážkou vstupu na predmetný trh.

Úrad považuje za bariéru aj zotrvanie zákazníkov pri zmene mobilného operátora, pretože každý z operátorov sa snaží udržať si svojich zákazníkov.

Zriadenie verejnej mobilnej siete porovnateľnej so sieťami súčasných operátorov a aj čas potrebný pre vstup a stabilizáciu nového podniku na novo vybudovanej mobilnej telefónnej sieti sú podľa úradu časovou prekážkou vstupu na predmetný trh.

Jednorazový poplatok za právo používať pridelené frekvencie nie je najvýznamnejšou strategickou bariérou, ale patrí medzi ekonomické vstupné bariéry. Kapitálové investície na zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete a súvisiace technológie sú veľkou ekonomickou bariérou vstupu.

Napriek tomu, že význam niektorých z nich sa časom znižuje napr. poplatok za právo používať pridelené frekvencie, cena za zriadenie siete ako celku ako aj náklady na nákup jednotlivých komponentov, tak význam iných sa naopak zväčšuje napr. zväčšujúca sa penetrácia trhu. Všetky tieto prekážky predstavujú pre novostupujúci podnik také bariéry, ktoré musí tento podnik byť schopný prekonať, ak chce vstúpiť na trh a stať sa efektívnym mobilným operátorom.

Ďalšie pripomienky spoločnosti Orange Slovensko:

Pozitívny vplyv zníženia poplatkov za ukončenie volania na maloobchodné ceny hlasových služieb nemožno generalizovať

Spoločnosť Orange vo svojom vyjadrení uviedla, že analýzy uskutočnené na úrovni GSM Asociácie preukázali, že zníženie výšky mobilných terminačných poplatkov má pozitívny dopad na maloobchodné ceny len v segmente vysoko a priemerne telefonujúcich účastníkov. Dopady na segmenty fakturovaných účastníkov s najnižšími užívateľskými programami (v SR silne zastúpený) a na predplatené služby sú ale naopak negatívne, nakoľko rentabilita poskytovania služieb v týchto segmentoch je založená z veľkej časti na prijatých volaniach, za ktoré volaní zákazníci neplatia, ale náklad za ne uhrádzajú volajúci účastníci, ktorými sú zväčša zákazníci zo skôr spomenutých segmentov priemerne a veľa telefonujúcich.

Stanovisko úradu:

Úrad neposudzuje žiadne analýzy uskutočnené na úrovni GSM Asociácie, ale podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách pri regulácii prihliada na odporúčania a usmernenia Európskej komisie. Stanovisko Európskej komisie je zrejmé z Odporúčania Európskej komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ zo 07.05.2009 ako aj z vysvetľujúceho memoranda „Explanatory note“ k tomuto odporúčaniam. Analýzy uskutočnené na úrovni GSM Asociácie na ktoré sa odvoláva spoločnosť Orange Slovensko boli predložené ešte pred schválením tohto odporúčania, no neovplyvnili jeho závery.

Lehoty na splnenie povinností podľa § 20 a podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách by v prípade spoločnosti Telefónica O2 Slovakia mali byť rovnaké

Ak bude mobilným operátorom uložená aj povinnosť nákladovej orientácie cien, máme za to, že lehoty na splnenie povinností podľa § 20 a § 22 zákona by v prípade spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, ktorá t.č. ešte povinnosť podľa § 20 uloženú nemá, mali byť rovnaké, nakoľko reálne plnenie povinnosti nákladovej orientácie cien by mohlo byť bez povinnosti viesť oddelené účtovníctvo spochybnené.

Stanovisko úradu:

Úrad súhlasí s touto námietkou spoločnosti Orange Slovensko a všetkým trom mobilným operátorom pôsobiacim na veľkoobchodnom trhu č. 9 ukladá rovnaké lehoty na plnenie uložených povinností.

IV.

V závere svojho vyjadrenia spoločnosť Orange Slovensko opakovane žiada úrad, aby:

- 1. neuložil spoločnosti Orange Slovensko povinnosť nákladovej orientácie cien za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti podľa § 22 zákona,*
- 2. neuložil spoločnosti Orange Slovensko povinnosť splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť i prepojenie sietí podľa § 21 zákona a ako absolútne dostatočnú ponechal inter omnes pôsobiacu zákonnú úpravu podľa § 28 zákona,*
- 3. uložil všetkým trom mobilným operátorom rovnaký rozsah povinností.*

Stanovisko úradu:

Úrad pokladá za nevyhnutné, primerané a odôvodnené uložiť spoločnosti Orange Slovensko na veľkoobchodnom trhu č. 9 povinnosť nákladovej orientácie a naďalej jej ponechať uloženú povinnosť splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o prepojenie sietí

Úrad súhlasí so spoločnosťou Orange Slovensko a všetkým významným podnikom na tomto trhu ukladá rovnaké povinnosti.

Úrad po podrobnej analýze všetkých predložených pripomienok a po ich zohľadnení v čo najväčšej možnej miere, ako aj na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej regulácie

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad do 15 dní odo dňa jeho doručenia na adresu:

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
odbor ekonomickej regulácie
Továrenská 7
P.O. BOX 18
810 06 Bratislava 16

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku a nadobudnutí jeho právoplatnosti.